

UMOWA MIĘDZY POLSKĄ RZECZĄPOSPOLITĄ LUDOWĄ A LUDOWĄ REPUBLIKĄ BUŁGARII O POMOCY PRAWNEJ I STOSUNKACH PRAWNYCH W SPRAWACH CYWILNYCH, RODZINNYCH I KARNYCH,

podpisana w Warszawie dnia 4 grudnia 1961 r.

W Imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

**RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 4 grudnia 1961 r. podpisana została w Warszawie Umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Ludową Republiką Bułgarii o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych o następującym brzmieniu dosłownym:

UMOWA MIĘDZY POLSKĄ RZECZĄPOSPOLITĄ LUDOWĄ A LUDOWĄ REPUBLIKĄ BUŁGARII O POMOCY PRAWNEJ I STOSUNKACH PRAWNYCH W SPRAWACH CYWILNYCH, RODZINNYCH I KARNYCH

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Prezydium Zgromadzenia Ludowego Ludowej Republiki Bułgarii kierując się pragnieniem umocnienia przyjaźni między obu Państwami i ich Narodami i przypisując doniosłe znaczenie współpracy w dziedzinie prawa postanowiły zawrzeć Umowę o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych i w tym celu wyznaczyły swych Pełnomocników:

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej —

Kazimierza ZAWADZKIEGO, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,

Prezydium Zgromadzenia Ludowego Ludowej Republiki Bułgarii —

Atanasa WOJNOWA, Zastępcę Ministra Sprawiedliwości Ludowej Republiki Bułgarii,

którzy po wymianie pełnomocnictw uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie zgodzili się na następujące postanowienia:

ДОГОВОР МЕЖДУ ПОЛСКАТА НАРОДНА РЕПУБЛИКА И НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ПРАВНА ПОМОЩ И ПРАВНИ ОТНОШЕНИЯ ПО ГРАЖДАНСКИ, СЕМЕЙНИ И НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

Държавният Съвет на Полската народна република и Президиумът на Народното събрание на Народна република България, ръководени от желание да укрепят дружбата между двете страни и техните народи и отдавайки важно значение на сътрудничеството в областта на правото решиха да сключат Договор за правна помощ и правни отношения по граждански, семейни и наказателни дела и за тази цел назначиха за свои пълномощници:

Държавният Съвет на Полската народна република —

Казимеж ЗАВАДСКИ — заместник министър на правосъдието на Полската народна република,

Президиумът на Народното събрание на Народна република България —

Атанас ВОЙНОВ — заместник министър на правосъдието на Народна република България,

които след като размениха своите пълномощия, намерени за редовни и в надлежна форма, се съгласиха върху следното:

CZĘŚĆ PIERWSZA
POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1.

Ochrona prawna.

1. Obywatele jednej Umawiającej się Strony korzystają na obszarze drugiej Umawiającej się Strony z takiej samej ochrony prawnej w zakresie praw osobistych i majątkowych, jaka przysługuje obywatelom tej Umawiającej się Strony.

2. Obywatele jednej Umawiającej się Strony mają w szczególności prawo swobodnego i nieskrepowanego zwracania się do sądów, prokuratury, organów notarialnych, zwanych dalej organami wymiaru sprawiedliwości, i do innych organów drugiej Umawiającej się Strony, do których właściwości należą sprawy, objęte niniejszą Umową, mogą występować przed nimi, składać wnioski i wytaczać powództwa na tych samych warunkach, co obywatele tej Umawiającej się Strony.

3. Postanowienia niniejszej Umowy stosuje się odpowiednio do osób prawnych.

Artykuł 2.

Tryb porozumiewania się.

1. W sprawach objętych niniejszą Umową organy wymiaru sprawiedliwości Umawiających się Stron porozumiewają się ze sobą za pośrednictwem swych organów centralnych, o ile Umowa niniejsza nie stanowi inaczej.

2. Za pośrednictwem organów centralnych wymienionych w ustępie 1 porozumiewają się z organami wymiaru sprawiedliwości drugiej Umawiającej się Strony również inne organy.

Artykuł 3.

Język.

1. Organy Umawiających się Stron we wzajemnych stosunkach posługują się językiem polskim lub bułgarskim.

2. Jeżeli według postanowień niniejszej Umowy wymagane jest dołączenie do przesyłanych pism i dokumentów uwierzytelnionych tłumaczeń ich na język wezwanej Umawiającej się Strony, tłumaczenia te powinny być sporządzone przez upoważnionego tłumacza, organ wzywający albo przez przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny jednej z Umawiających się Stron.

Artykuł 4.

Informacje o prawie.

1. Ministerstwo Sprawiedliwości i Generalna Prokuratura Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz Ministerstwo Sprawiedliwości i Główna Prokuratura Ludowej Republiki Bułgarii udzielają sobie na wniosek informacji dotyczących prawa ich Państw.

2. Ministerstwa Sprawiedliwości Umawiających się Stron przesyłają sobie akty ustawodawcze, ogłoszone po wejściu w życie niniejszej Umowy.

ЧАСТ ПЪРВА
ОБЩИ ПОСТАНОВЛЕНИЯ

Член 1

Правна защита.

1. Гражданите на едната Договоряща страна се ползват на територията на другата Договоряща страна по отношение на своите лични и имуществени права със същата правна защита, както и гражданите на тази Договоряща страна.

2. Гражданите на едната Договоряща страна имат право преди всичко свободно и безпрепятствено да се отнасят до съдилищата, прокуратурата, нотариалните органи, наричани по-нататък «учреждения на правосъдието» и до други органи на другата Договоряща страна, към компетентността на които спадат делата предмет на настоящия Договор, могат да се явяват пред тях, да подават молби и предявяват искания при същите условия, както гражданите на тази Договоряща страна.

3. Разпоредбите на настоящия Договор се отнасят съответно и за юридическите лица.

Член 2

Ред за установяване на връзки.

1. По делата предмет на настоящия Договор учрежденията на правосъдието на Договорящите страни се свързват помежду си чрез своите централни органи, доколкото настоящият Договор не установява друг ред.

2. Чрез посредничеството на централните органи посочени в алинея 1 се свързват и другите органи с учрежденията на правосъдието на другата Договоряща страна.

Член 3

Език.

1. Органите на Договорящите се страни в своите взаимни отношения си служат с полски или български език.

2. Ако според постановленията на настоящия Договор се изисква прилагането към изпращаните книжа и документи заверен превод на езика на замолената Договоряща страна, превода трябва да бъде направен от натоварен за това преводач, от молещия орган или от дипломатическото или консулско представителство на едната от Договорящите се страни.

Член 4

Правна информация.

1. Министерството на правосъдието и Генералната прокуратура на Полската народна република и Министерството на правосъдието и Главната прокуратура на Народна република България по молба си предават взаимно информации относно законодателството на своите държави.

2. Министерствата на правосъдието на Договорящите се страни ще си изпращат законодателните актове обнародвани след влизането в сила на настоящия Договор.

Artykuł 5.

Przekazywanie przedmiotów i wartości dewizowych.

Jeżeli w wykonaniu niniejszej Umowy następuje przekazanie przedmiotów lub wartości dewizowych z obszaru jednej Umawiającej się Strony na obszar drugiej Umawiającej się Strony albo przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu drugiej Umawiającej się Strony, wówczas odbywa się to z zachowaniem odpowiednich przepisów prawa Umawiającej się Strony, której organ dokonuje przekazania.

Artykuł 6.

Odmowa przeprowadzenia czynności.

Przeprowadzenia czynności w zakresie objętym niniejszą Umową można odmówić, jeżeli jej wykonanie mogłoby zagrozić suwerenności lub bezpieczeństwu wezwanej Umawiającej się Strony.

CZĘŚĆ DRUGA

**POMOC PRAWNA W SPRAWACH CYWILNYCH,
RODZINNYCH I KARNYCH**

Artykuł 7.

Udzielanie pomocy prawnej i jej zakres.

1. Organy wymiaru sprawiedliwości Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnie pomocy prawnej w sprawach cywilnych, rodzinnych i karnych.

2. Pomoc prawna obejmuje wykonanie poszczególnych czynności, jak dokonywanie rewizji, zatrzymanie rzeczy, przesyłanie i wydawanie dowodów rzeczowych, dokonywanie ekspertyz, przesłuchiwanie oskarżonych, świadków, biegłych, przesłuchiwanie stron i innych osób, dokonywanie oględzin sądowych, a także sporządzanie, przesyłanie i doręczanie pism i dokumentów.

3. Organy wymiaru sprawiedliwości udzielają pomocy prawnej również innym organom w sprawach objętych niniejszą Umową.

Artykuł 8.

Wniosek o udzielenie pomocy prawnej.

1. Wniosek o udzielenie pomocy prawnej powinien zawierać:

- 1) oznaczenie organu wzywającego;
- 2) oznaczenie organu wezwanego;
- 3) określenie sprawy, w której żąda się udzielenia pomocy prawnej;
- 4) imiona i nazwiska, miejsce zamieszkania lub pobytu, obywatelstwo i zawód uczestników sprawy, a w karnych sprawach nadto w miarę możliwości miejsce i datę urodzenia oskarżonych;

5) imiona i nazwiska oraz adresy przedstawicieli lub obrońców;

6) przedmiot wniosku i dane niezbędne do jego wykonania, a w sprawach karnych również wskazanie zarzucanego czynu.

2. Wniosek o doręczenie oprócz oznaczenia organu wzywającego i organu wezwanego powinien zawierać adres odbiorcy i oznaczenie pisma, które ma być doręczone.

Член 5

Предаване на предмети и валутни ценности.

Ако в изпълнение на настоящия Договор се извършва предаване на предмети или валутни ценности от територията на едната Договораща се страна на територията на другата Договораща се страна или на дипломатическото или консулско представителство на другата Договораща се страна, спазват съответните разпоредби на тази Договораща се страна, чийто орган извършва предаването.

Член 6

Отказ за извършване на действия.

Извършването на действие обхванато от настоящия Договор може да бъде отказано, ако неговото изпълнение би накърнило суверенитета или безопасността на замолената Договораща страна.

ЧАСТ ВТОРА

**ПРАВНА ПОМОЩ ПО ГРАЖДАНСКИ, СЕМЕЙНИ
И НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА**

Член 7

Оказване на правна помощ и нейния обем.

1. Учрежденията на правосъдието на Договоращите се страни взаимно си оказват правна помощ по граждански, семейни и наказателни дела.

2. Правната помощ обхваща изпълнение на отделни действия, като извършване на обиски, изземвания, препращане и предаване на веществени доказателства, извършване на експертизи, разпит на обвиняеми, свидетели, вещи лица, разпит на страни и други лица, съдебен оглед, както и съставяне, изпращане и връчване на книжка и документи.

3. Учрежденията на правосъдието оказват правна помощ и на други учреждения по делата, обхванати от настоящия Договор.

Член 8

Молба за оказване на правна помощ.

1. Молбата за оказване на правна помощ трябва да съдържа:

- 1) наименование на моления орган,
- 2) наименование на замоления орган,
- 3) определяне на въпроса, по който се иска оказване на правна помощ,
- 4) имената, местожителството или местопребиваването, гражданството и професията на участниците в делото, а по наказателните дела по възможност и мястото и датата на раждането на обвиняемите или осъдените,
- 5) имената и адресите на представителите или защитниците,

6) съдържанието на молбата и необходимите данни за нейното изпълнение, а по наказателните дела също и описание на престъпното деяние.

2. Молбата за връчване освен наименованието на моления и замоления орган трябва да съдържа адреса на получателя и обозначаване на писмото, което трябва да бъде връчено.

3. Do wniosków o udzielenie pomocy prawnej Umawiające się Strony będą używać w miarę potrzeby dwujęzycznych formularzy, których teksty przekażą sobie wzajemnie.

4. Na wnioskach przesyłanych na podstawie niniejszej Umowy konieczne jest umieszczenie podpisu i pieczęci urzędowej.

Artykuł 9.

Sposób wykonania.

1. Przy wykonaniu wniosku o udzielenie pomocy prawnej organ wezwany stosuje prawo swego Państwa. Jednakże na prośbę organu wzywającego organ wezwany może zastosować normy procesowe Umawiającej się Strony, od której wniosek pochodzi, o ile nie są one sprzeczne z prawem wezwanej Umawiającej się Strony.

2. Jeżeli organ wezwany nie jest właściwy do wykonania wniosku, przesyła go z urzędu organowi właściwemu i zawiadamia o tym organ wzywający.

3. Organ wezwany na żądanie organu wzywającego zawiadamia za jego pośrednictwem uczestników sprawy o czasie i miejscu wykonania wniosku.

4. Jeżeli dokładny adres osoby, której dotyczy wniosek o udzielenie pomocy prawnej, nie jest znany, albo jeżeli adres wskazany okazał się błędny, wówczas organ wezwany podejmie odpowiednie kroki w celu ustalenia adresu.

5. Organ wezwany zwraca akta organowi wzywającemu po wykonaniu wniosku. Akta zwraca się również w razie niemożności wykonania wniosku, z dołączeniem stosownych wyjaśnień.

Artykuł 10.

Doręczanie pism.

Organ wezwany dokonywa doręczenia zgodnie z obowiązującym w jego Państwie trybem doręczania pism, jeżeli doręczone pismo sporządzono w jego języku albo dołączono do niego uwierzytelnione tłumaczenie. W przeciwnym razie doręcza się pismo odbiorcy, jeżeli zgodzi się je dobrowolnie przyjąć.

Artykuł 11.

Potwierdzenie doręczenia pism.

Potwierdzenie doręczenia pism sporządza się zgodnie z przepisami o doręczeniu obowiązującymi na obszarze wezwanej Umawiającej się Strony. W każdym razie w potwierdzeniu powinny być wskazane sposób, data i miejsce doręczenia.

Artykuł 12.

Doręczanie pism własnym obywatelom.

Umawiające się Strony mają prawo doręczać pisma własnym obywatelom przez swoje przedstawicielstwa dyplomatyczne lub urzędy konsularne.

3. Договорящите страни ще употребяват в зависимост от нуждите формуляри за исканията по оказване на правна помощ написани на двата езика, текстовете на които ще се изпратят взаимно.

4. Исканията за правна помощ, изпращани във основа на настоящия Договор, трябва да бъдат подписани и печатани с официалния печат.

Член 9

Ред на изпълнение.

1. При изпълнението на искането за оказване на правна помощ замоленото учреждение прилага правото на своята Държава. Обаче по искане на молящото учреждение то може да прилага процесуалните норми на Договорящата страна, от която изхожда искането, доколкото те не противоречат на правото на замолената Договоряща страна.

2. Ако замоленото учреждение не е компетентно да изпълни искането, то я препраща слежубно на съответното компетентно учреждение и уведомява за това молящото учреждение.

3. В случай че бъде съответно поискано, замоленото учреждение уведомява чрез молящото учреждение страните по делото за времето и мястото на изпълнението на поръчката.

4. Ако точният адрес на лицето, за което се отнася искането за оказване на правна помощ е неизвестен или ако посоченият адрес се окаже погрешен, тогава замоленият орган предприема съответни мерки, за да установи адреса.

5. Замоленият орган връща документите на молящия орган след изпълнение на искането. Документите се връщат също в случай на невъзможност да се изпълни искането, като се прилага съответното обяснение.

Член 10

Връчване на книжа.

Замоленото учреждение извършна връчването съгласно действащия в неговата Държава ред за връчване на книжа, ако връчваните книжа са написани на неговия език или пък са снабдени със заверен превод. В противен случай то предава книгата на получателя, ако той е съгласен доброволно да ги приеме.

Член 11

Потвърждаване за връчване на книжа.

Потвърждението за връчване на книжа се оформя съгласно разпоредбите за връчване, действащи на територията на замолената Договоряща страна. Във всички случаи в потвърждението трябва да бъдат указани начина, датата и мястото на връчването.

Член 12

Връчване на книжа на собствени граждани.

Договорящите се страни имат право да връчват книжа на собствените си граждани чрез своите дипломатически или консулски представителства.

Artykuł 13.

Nietykalność świadków i biegłych wezwanych za granicę.

1. Jeżeli w toku postępowania przed organem jednej Umawiającej się Strony zajdzie potrzeba osobistego stawienia świadka lub biegłego, przebywającego na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, można zwrócić się do właściwego organu tej Strony o doręczenie wezwania.

2. W przypadku określonym w ustępie 1 wezwanie nie może zawierać zagrożenia grzywną lub innymi środkami przymusu na wypadek niestawiennictwa.

3. Świadek lub biegły, który stawil się na wezwanie przed organem drugiej Umawiającej się Strony, nie może być na obszarze tej Strony bez względu na posiadane obywatelstwo ścigany ani pozbawiony wolności w związku z jakimkolwiek czynem karalnym popełnionym przed przekroczeniem granicy Państwa wzywającego, jak również nie może być ścigany ani pozbawiony wolności w związku ze złożeniem zeznania bądź też z powodu czynu przestępnego będącego przedmiotem postępowania karnego.

4. Z ochrony określonej w ustępie 3 nie korzysta świadek lub biegły, który w ciągu tygodnia od dnia zawiadomienia go przez przesłuchujący organ o tym, że obecność jego stała się zbędna, nie opuści obszaru Strony wzywającej, chociaż mógł to uczynić.

Artykuł 14.

Koszty pomocy prawnej.

1. Umawiające się Strony ponoszą wszystkie koszty powstałe przy udzielaniu pomocy prawnej na ich obszarze. Wezwana Umawiająca się Strona nie może żądać zwrotu kosztów związanych z udzieleniem pomocy prawnej.

2. Organ wezwany zawiadamia organ wzywający o poniesionych kosztach. Jeżeli organ wzywający ściągnie te koszty od osoby obowiązanej do ich uiszczenia, to sumy te wpływają na rzecz Umawiającej się Strony, która je ściągnęła.

Artykuł 15.

Przesłuchiwanie własnych obywateli.

Umawiające się Strony mogą, jeśli ich prawo to przewiduje, przesłuchiwać na obszarze drugiej Umawiającej się Strony obywateli własnych w charakterze stron, świadków i biegłych przez swoje przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urzędy konsularne. Przy wzywaniu w celu przesłuchania nie można stosować środków przymusu.

CZĘŚĆ TRZECIA

SPRAWY CYWILNE I RODZINNE

Rozdział I.

Sprawy z zakresu prawa osobowego i rodzinnego.

Artykuł 16.

Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych.

1. Zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych osób fizycznych ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której osoby te są obywatelami.

Член 13

Неприкосновеност на свидетелите и вещите лица, призовани в чужбина.

1. Ако по време на производството пред орган на една от Договорящите се страни, се наложи лично да се яви свидетел или вещо лице, което се намира на територията на другата Договоряща се страна, може да се отправи искане до компетентния орган на тази страна да връчи призовката.

2. В случаите по алинея 1 призовката не може да съдържа заплаха за налагане на глоба или други принудителни средства в случай на неявяване.

3. Свидетел или вещо лице, което се яви съгласно призовката пред органа на другата Договоряща се страна, без оглед на притежаването гражданство, не може да бъде преследван, нито лишаван от свобода върху територията на тази страна във връзка с каквото и да е наказуемо деяние, извършено преди преминаването на границата на молещата Държава, както и не може да бъде преследван, нито лишаван от свобода във връзка с дадените наказания, или във връзка с престъпно деяние, което е предмет на наказателното производство.

4. От защитата, определена в алинея 3, не се ползува свидетел или вещо лице, което в продължение на една седмица от деня в който разпитващият го орган му е заявил, че неговото присъствие е станало излишно, не напусне територията на молещата страна, макар че е могъл да направи това.

Член 14

Разноски по правната помощ.

1. Договорящите страни сами понасят всички разноски, възникнали при оказване правна помощ на тяхна територия. Замолената Договоряща страна няма да изисква плащане на каквито и да е разноски за оказване на правна помощ.

2. Замоленото учреждение уведомява молещото учреждение за направените разноски. Ако молещото учреждение събере тези разноски от лицето, задължено да ги плати, то събраните суми въстъпват в полза на събралата ги Договоряща страна.

Член 15

Разпит на собствени граждани.

Договорящите се страни могат ако в тяхното право това е предвидено да разпитват собствените си граждани на територията на другата Договоряща страна, като страни, свидетели или вещи лица чрез дипломатическите или консулските си представителства. При призоваването за разпит не могат да се прилагат принудителни средства.

ЧАСТ ТРЕТА

ГРАЖДАНСКИ И СЕМЕЙНИ ДЕЛА

Раздел I

Дела от личното и семейното право.

Член 16

Правоспособност и дееспособност.

1. Правоспособността и дееспособността на физическите лица се приценява според правото на Договорящата страна, чийто гражданин е лицето.

2. Zdolność osób prawnych ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, na której obszarze zostały one utworzone.

Ubezważnowolnienie.

Artykuł 17.

Dla ubezważnowolnienia właściwy jest sąd i stosuje się prawo tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba, mająca być ubezważnowolnioną.

Artykuł 18.

1. Jeżeli organ jednej Umawiającej się Strony stwierdza, że zachodzą przesłanki do ubezważnowolnienia obywatela drugiej Umawiającej się Strony mającego miejsce zamieszkania lub pobytu w okręgu tego organu, wówczas zawiadomi o tym właściwy organ drugiej Umawiającej się Strony.

2. Jeżeli organ drugiej Umawiającej się Strony zawiadomiony zgodnie z postanowieniem ustępu 1 oznajmi, że pozostawia dalsze czynności organowi miejsca zamieszkania lub pobytu tej osoby albo nie wypowie się w terminie trzech miesięcy, wówczas organ miejsca zamieszkania lub pobytu może przeprowadzić postępowanie o ubezważnowolnienie według prawa swego Państwa, o ile przyczynę ubezważnowolnienia przewiduje również prawo tej Umawiającej się Strony, której dana osoba jest obywatelem. Orzeczenie o ubezważnowolnieniu przesyła się właściwemu organowi drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 19.

W przypadkach nie cierpiących zwłoki organ miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, która powinna być ubezważnowolniona, a jest obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, może wydać tymczasowe zarządzenia potrzebne dla ochrony tej osoby lub jej majątku. Odpisy tych zarządzeń przesyła się właściwemu organowi Umawiającej się Strony, której obywatelem jest ta osoba.

Artykuł 20.

Postanowienia artykułów 17 i 18 stosuje się odpowiednio do uchylecia ubezważnowolnienia.

Artykuł 21.

Uznanie osoby za nieobecną lub zmarłą i stwierdzenie zgonu.

1. W sprawach o uznanie osoby za nieobecną lub zmarłą albo o stwierdzenie zgonu właściwy jest sąd Umawiającej się Strony, której obywatelem była ta osoba w czasie, kiedy według ostatnich wiadomości pozostawała przy życiu.

2. Sąd jednej Umawiającej się Strony może uznać obywatela drugiej Umawiającej się Strony za nieobecny lub zmarłego, jak również stwierdzić jego zgon na wniosek zamieszkałych na jej obszarze osób uprawnionych do zgło-

2. Правоспособността на юридически лица се преценява според правото на Договорящата се страна, върху чиято територия те са били създадени.

Лишаване от дееспособност.

Член 17

За лишаване от дееспособност компетентни са съдилищата и се прилага правото на онази от Договорящите се страни, чийто гражданин е лицето, което следва да бъде лишено от дееспособност.

Член 18

1. Ако орган на една от Договорящите се страни констатира, че има основание за лишаване от дееспособност на гражданин на другата Договоряща се страна, имащ местожителство или местопребиване в обсега на този орган, тогава той уведомява за това компетентния орган на другата Договоряща се страна.

2. Ако органът на другата Договоряща се страна уведомен, съгласно разпоредбата на алинея 1 заяви, че предоставя по-нататъшните действия на органа по местожителството или местопребиването на това лице или не се изкаже в срок от три месеца, тогава органът по местопребиването или местожителството може да образува производство за лишаване от дееспособност според правото на своята Държава, ако причината за лишаване от дееспособност се предвижда също от правото на тази Договоряща се страна, на която даденото лице е гражданин. Решението за лишаване от дееспособност се изпраща на съответния орган на другата Договоряща се страна.

Член 19

При случая, който не търпи отлагане, органът по местожителството или местопребиването на лицето, гражданин на другата Договоряща се страна, което трябва да бъде лишено от дееспособност, може да издаде временни разпореждания, нужни за защитата на това лице или неговото имущество. Препис от тези разпореждания се изпращат на компетентния орган на Договорящата се страна, чийто гражданин е това лице.

Член 20

Разпоредбите на членове 17 и 18 се прилагат съответно при отменяне лишаването от дееспособност.

Член 21

Обявяване на отсъствие или смърт и установяване на смъртта.

1. По делата за обявяване на едно лице за отсъстващо или умряло и по делата за установяване на факта на смъртта са компетентни съдилищата на Договорящата страна, чийто гражданин е било лицето по времето, когато според последните сведения то е било живо.

2. Съдът на едната Договоряща страна може да признае гражданин на другата Договоряща страна за отсъстващ или умрял, както и да установи факта на неговата смърт по молба на живущите на ней-

шения takiego wniosku według prawa tej Strony. Orzeczenie to będzie miało skutki prawne tylko na obszarze tej Umawiającej się Strony, której sąd wydał orzeczenie.

3. Na wniosek osoby zainteresowanej sąd, który wydał orzeczenie wymienione w ustępie 2, uchyli lub zmieni to orzeczenie, jeżeli sąd właściwy w myśli ustępu 1 wyda inne orzeczenie w tym przedmiocie.

4. Przy rozpoznawaniu spraw o uznanie osoby za nieobecną lub zmarłą albo o stwierdzenie zgonu sądy Umawiających się Stron stosują prawo swego Państwa.

Artykuł 22.

Zawarcie małżeństwa.

1. Materialne przesłanki ważności małżeństwa ocenia się dla każdej z osób zawierających małżeństwo według prawa Umawiającej się Strony, której osoba ta jest obywatelem.

2. Forma zawarcia małżeństwa podlega prawu Umawiającej się Strony, przed której organem małżeństwo zostaje zawarte. Do ważności małżeństwa zawartego przez obywateli jednej Umawiającej się Strony na obszarze drugiej Umawiającej się Strony wystarczy zachowanie formy przepisanej przez prawo ojczyste osób zawierających małżeństwo.

Artykuł 23.

Osobiste i majątkowe stosunki małżonków.

1. Prawa i obowiązki małżonków oraz ich stosunki majątkowe podlegają prawu Umawiającej się Strony, której oboje małżonkowie są obywatelami. Do rozpoznawania spraw w tym zakresie właściwy jest sąd Umawiającej się Strony, na której obszarze małżonkowie mają lub mieli ostatnio miejsce zamieszkania.

2. Jeżeli jeden z małżonków jest obywatelem jednej Umawiającej się Strony, drugi zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, właściwy jest sąd i stosuje się prawo tej Umawiającej się Strony, na której obszarze małżonkowie mają miejsce zamieszkania lub mieli ostatnio miejsce zamieszkania.

Artykuł 24.

Rozwód.

1. Jeżeli oboje małżonkowie są obywatelami jednej Umawiającej się Strony, dla rozwodu właściwy jest sąd tej Strony. Jeżeli mają oni miejsce zamieszkania na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, wówczas właściwy jest również sąd drugiej Strony. Rozwód podlega prawu tej Umawiającej się Strony, której obywatelami są małżonkowie w chwili wniesienia pozwu o rozwód.

2. Jeżeli w chwili wniesienia pozwu o rozwód jeden z małżonków jest obywatelem jednej Umawiającej się Strony, drugi zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, wówczas właściwy jest sąd Umawiającej się Strony, na obszarze której oboje małżonkowie mają lub mieli ostatnio miejsce zamieszkania. Sąd stosuje prawo swego Państwa.

ната територия лица, които по законодателството на тази страна имат право да подадат такава молба. Това решение ще има правни последици само върху територията на онази Договоряща се страна, чийто съд е издал решението.

3. По молба на заинтересованите лица, съдът който е издал решението съгласно алинея 2 отменя или изменя това решение, ако компетентният съд по ал. 1 издаде друго решение по въпросите на това дело.

4. При разглеждането на делата за обявяване отсъствие или смърт, или установяване факта на смъртта, съдилищата на Договорящите се страни прилагат правото на своята Държава.

Член 22

Сключване на брак.

1. Материалните предпоставки за валидността на брака се преценяват за всяко от лицата, които сключват брак, според правото на Договорящата се страна, чийто гражданин е това лице.

2. Формата за сключване на брак се подчинява на правото на Договорящата се страна, пред чийто орган се сключва брака. За да бъде валиден брака, сключен от граждани на една от Договорящите се страни върху територията на другата Договорящата се страна, е достатъчно на бъде спазена формата, предписана от отечественото право на лицата, които сключват брака.

Член 23

Лични и имуществени отношения между съпрузите.

1. Правата и задълженията на съпрузите и техните имуществени отношения се уреждат по закона на Договорящата се страна, на която и двамата съпрузи са граждани. Под делата относно тези отношения компетентен е съдът на Договорящата се страна, на територията на която съпрузите имат или са имали местожителство в последно време.

2. Ако единият от съпрузите е гражданин на едната от Договорящите се страна, а другият е гражданин на другата Договоряща се страна, компетентен е съдът и се прилага правото на тази Договоряща се страна, на територията на която съпрузите имат или са имали местожителство в последно време.

Член 24

Развод.

1. Ако двамата съпрузи са граждани на едната от Договорящите се страни, за развода е компетентен съдът на тази страна. Ако същите имат местожителство на територията на другата Договоряща се страна, тогава е компетентен също и съдът на другата страна. Разводът се урежда по правото на тази Договоряща се страна, на която съпрузите са граждани в момента на предявяване иска за развод.

2. Ако в момента на предявяване на иска за развод единият от съпрузите е гражданин на едната Договоряща се страна, а другият е гражданин на другата Договоряща се страна, тогава компетентен е съдът на Договорящата се страна, на територията на която двамата съпрузи имат или са имали местожителство в последно време. Съдът прилага законите на своята Държава.

Artykuł 25.

Istnienie, nieistnienie i nieważność małżeństwa.

1. Ustalenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa oraz uznanie małżeństwa za nieważne z powodu naruszenia przesłanek zawarcia małżeństwa podlega prawu, które należało zastosować zgodnie z artykułem 22 ustęp 1.

2. Ustalenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa oraz uznanie małżeństwa za nieważne z powodu niezachowania formy przy jego zawieraniu podlega prawu Państwa, którego formę zastosowano przy zawieraniu małżeństwa.

3. Do określenia właściwości sądów stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 24.

Stosunki prawne między rodzicami a dziećmi.

Artykuł 26.

Stosunki prawne między rodzicami a dziećmi oraz ustalenie i zaprzeczenie ojcostwa lub macierzyństwa podlegają prawu tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest dziecko.

Artykuł 27.

1. Do orzekania o stosunkach prawnych określonych w artykule 26 właściwy jest sąd Umawiającej się Strony, której obywatelem jest dziecko.

2. Jeżeli obie strony procesowe mają miejsce zamieszkania na obszarze jednej Umawiającej się Strony, wówczas właściwy jest również sąd tej Strony.

Artykuł 28.

Przysposobienie.

1. Do przysposobienia stosuje się prawo Umawiającej się Strony, której obywatelem jest przysposabiający w chwili przysposobienia.

2. Jeżeli według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelem jest przysposabiany, wymagana jest jego zgoda, zgoda jego ustawowych przedstawicieli lub zezwolenie właściwego organu, konieczne jest otrzymanie takiej zgody lub zezwolenia.

3. Jeżeli dziecko przysposabiają małżonkowie, z których jeden jest obywatelem jednej Umawiającej się Strony, drugi zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, powinny być dopełnione warunki przewidziane przez prawo obu Umawiających się Stron.

4. W sprawach o przysposobienie właściwy jest organ Umawiającej się Strony, której obywatelem jest przysposabiający w chwili przysposobienia. W przypadku przewidzianym w ustępie 3 właściwy jest organ Umawiającej się Strony, na której obszarze małżonkowie mają lub mieli wspólne miejsce zamieszkania.

5. Postanowienia poprzedzających ustępów stosuje się odpowiednio do rozwiązywania przysposobienia.

Член 25

Съществуване, несъществуване и недействителност на брака.

1. Установяването на съществуването или несъществуването на брака, както и признаването на брака за недействителен поради нарушение на предпоставките за сключване на брака се урежда по правото, което е трябвало да бъде приложено съгласно член 22 алинея 1.

2. Установяването на съществуването или на несъществуването на брака, както и признаването му за недействителен поради неспазване на формата при сключването му се преценява по правото на Държавата, чиято форма е била приложена при сключване на брак.

3. За определяне компетенцията на съдилищата се прилагат съответните разпоредби на член 24.

Правоотношения между родители и деца.

Член 26

Правните отношения между родителите и децата, както и установяването и оспорването на бащинството и майчинството се уреждат по правото на онази Договоряща се страна, на която е гражданин детето.

Член 27

1. За издаване на решение за правните отношения предвидени в чл. 26 е компетентен съдът на Договорящата се страна, чийто гражданин е детето.

2. Ако двете страни по процеса имат местожителство върху територията на една от Договорящите се страни, тогава компетентен е също съдът на тази страна.

Член 28

Осиновяване.

1. По отношение на осиновяването се прилага правото на Договорящата страна, чийто гражданин е осиновителят в момента на осиновяването.

2. Ако по правото на Договорящата се страна, чийто гражданин е осиновителят, се изисква неговото съгласие или съгласието на законните му представители, както и разрешение на компетентния орган, необходимо е получаването на такова съгласие или разрешение.

3. Ако детето се осиновява от съпрузи, от които единият е гражданин на едната Договоряща страна, а другият е гражданин на другата Договоряща страна, то осиновяването се извършва при спазване на условията предвидени в законите на двете Договорящи страни.

4. По делата за осиновяване е компетентен органът на Договорящата страна, чийто гражданин е осиновителят в момента на осиновяването. В случай предвиден в алинея 3 компетентен е органа на Договорящата страна, на територията на която съпрузите имат или са имали съвместно местожителство.

5. Разпоредбите на преходните алинеи се прилагат съответно и за отменяване на осиновяването.

Artykuł 29.

Обowiązki alimentacyjne.

1. Dla obowiązków alimentacyjnych między krewnymi oraz między osobami, których małżeństwo zostało rozwiązane lub unieważnione, jak również między przysposabiającym a przysposobionym, właściwe jest prawo Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba uprawniona.

2. W sprawach określonych w ustępie 1 właściwy jest sąd Umawiającej się Strony, na której obszarze zamieszkuje osoba uprawniona.

Opieka i kuratela.

Artykuł 30.

1. W sprawach opieki nad obywatelami Umawiających się Stron właściwe są organy i stosuje się prawo Strony, której obywatelem jest osoba podlegająca opiece.

2. Stosunki prawne pomiędzy opiekunem i osobą poddaną opiece określa się według prawa Umawiającej się Strony, której organ wyznaczył opiekuna.

3. Obowiązek przyjęcia opieki ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelem jest opiekun.

4. Obywatel jednej Umawiającej się Strony może być ustanowiony opiekunem obywatela drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli zamieszkuje na obszarze tej Umawiającej się Strony, gdzie ma sprawować opiekę, a jego ustanowienie będzie korzystniejsze dla osoby podlegającej opiece.

Artykuł 31.

1. W razie konieczności podjęcia czynności w interesie obywatela jednej Umawiającej się Strony, którego miejsce zamieszkania lub pobytu znajduje się na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, organ tej Strony zawiadomi niezwłocznie organ opiekuńczy tej Umawiającej się Strony, której dana osoba jest obywatelem.

2. W przypadkach nie cierpiących zwłoki organ opiekuńczy drugiej Umawiającej się Strony może wydać zgodnie ze swoim prawem odpowiednie zarządzenia tymczasowe, obowiązany jest jednak niezwłocznie zawiadomić o tym organ opiekuńczy tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba potrzebująca pieczy. Do czasu podjęcia przez ten organ odmiennych decyzji pozostają w mocy zarządzenia tymczasowe.

Artykuł 32.

1. Organ opiekuńczy jednej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba potrzebująca pieczy, może zwrócić się do właściwego organu drugiej Umawiającej się Strony o sprawowanie opieki, a także o wydanie zarządzeń w interesie osoby, której miejsce zamieszkania lub pobytu znajduje się na obszarze drugiej Umawiającej się Strony. Organ wezwany zawiadamia organ wzywający o ustanowieniu opieki i o wydanych zarządzeniach.

2. Jeżeli osoba będąca obywatelem jednej Umawiającej się Strony, nad którą ustanowiono opiekę, wskutek później-

Член 29

Задължения за издръжка.

1. По отношение на задълженията за издръжка между роднини и лица, чийто брак е бил разтрогнат или обявен за невалиден, както и между осиновител и осиновен, прилага се правото на Договоращата страна, чийто гражданин е правоимащото лице.

2. По делата посочени в алинея 1 компетентен е съдът на Договоращата страна, на територията на която живее правоимащото лице.

Настойничество и попечителство

Член 30

1. По делата за настойничество над граждани на Договоращите страни са компетентни органите и се прилага правото на страната, чийто гражданин е лицето, подлежащо на настойничество.

2. Правоотношенията между настойника и лицето, което е поставено под настойничество, се определят от правото на Договоращата страна, органът на която е назначил настойникът.

3. Задължението за приемане настойничество се преценява съгласно правото на Договоращата страна, чийто гражданин е настойникът.

4. Гражданин на една от Договоращите се страни може да бъде назначен за настойник на гражданин на другата Договораща се страна, ако той живее на територията на тази Договораща страна, където ще трябва да упражнява настойничество и неговото установяване ще бъде по-изгодно за лицето подлежащо на настойничество.

Член 31

1. В случай на необходимост да се вземат настойнически мерки в интерес на гражданин на едната от Договоращите страни, който има местожителство или местопребиваване на територията на другата Договораща страна, органът на тази Договораща страна без отлагане уведомява настойническият орган на Договоращата страна, чийто гражданин е лицето.

2. В нетърпящи отлагане случаи настойническият орган на другата Договораща страна може съгласно своето право да издаде съответни временни разпореджания, обаче той е длъжен незабавно да уведоми за това настойническият орган на тази Договораща се страна, чийто гражданин е лицето, нуждаещо се от грижи. До вземането на други решения от този орган остават в сила временните разпореджания.

Член 32

1. Настойническият орган на едната Договораща се страна, чийто гражданин е лицето, което се нуждае от правна защита, може да се обърне към компетентния орган на другата Договораща се страна за упражняване на настойничество, както и за издаване на разпореджания в интерес на лицето, чието местожителство или местопребиваване се намира върху територията на другата Договораща се страна. Замоленият орган уведомява молещия орган за установяването на настойничество и за издадените разпореджания.

2. Ако върху лице, което е гражданин на една от Договоращите се страни е било установено на-

szej zmiany miejsca zamieszkania przebywa na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, organ, który dotychczas sprawował opiekę, może żądać od organu drugiej Umawiającej się Strony przejęcia opieki do dalszego sprawowania. Przekazanie opieki staje się skuteczne dopiero po przejęciu przez organ wezwany opieki i zawiadomieniu o tym organu wzywającego.

3. Organ, który przejął opiekę, stosuje prawo swego Państwa, jest jednak obowiązany w zakresie oceny zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnych stosować prawo tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba poddana opiece. Organ ten nie jest uprawniony do wydawania orzeczeń dotyczących stanu cywilnego tej osoby, może jednak udzielić zezwolenia na zawarcie małżeństwa, wymaganego według prawa tej Umawiającej się Strony, której obywatelem jest osoba, podlegająca opiece.

Artykuł 33.

1. Opiekun sprawuje opiekę zarówno nad osobą, jak i nad całym jej majątkiem, niezależnie od tego, gdzie ta osoba przebywa lub gdzie znajduje się jej majątek.

2. Jeżeli osoba, nad którą została ustanowiona opieka przez organ jednej Umawiającej się Strony, posiada majątek na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, wówczas organ sprawujący opiekę może żądać od właściwego organu drugiej Umawiającej się Strony, aby ustanowił osobę do zarządu tym majątkiem.

Artykuł 34.

Postanowienia artykułów 30—33 stosuje się odpowiednio do kurateli.

Rozdział II.

Sprawy spadkowe.

Artykuł 35.

Zasada równoprawnienia

1. Obywatele jednej Umawiającej się Strony mogą nabywać na obszarze, drugiej Umawiającej się Strony prawa majątkowe w drodze dziedziczenia z mocy ustawy lub rozporządzenia na wypadek śmierci na tych samych warunkach i w tym samym zakresie, jak obywatele tej Strony.

2. Obywatele jednej Umawiającej się Strony mogą dokonywać rozporządzeń na wypadek śmierci w stosunku do mienia znajdującego się na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 36.

Testament.

1. Zdolność do sporządzenia i odwołania testamentu, jak również skutki wad oświadczenia woli ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili sporządzenia testamentu. Według tego prawa określa się również rodzaje rozporządzeń, które można zamieścić w testamencie.

стойничество, а след това местожителството на това лице е било преместено върху територията на другата Договоряща се страна, органът който до сега е управлявал настояничество може да иска от органа на другата Договоряща се страна да приеме настояничеството за по-нататъшно упражняване. Прехвърлянето на настояничеството се счита за извършено след като замоленият орган го приеме и уведоми за това моления орган.

3. Органът, който е приел настояничество, прилага правото на своята Държава, обаче той е длъжен при преценяване на правоспособността и дееспособността да прилага правото на тази Договоряща страна, чийто гражданин е лицето намиращо се под настояничество. Този орган не е упълномощен да издава решения засягащи гражданското състояние на това лице, обаче може да даде разрешение за сключване на брак, когато такова се изисква от правото на тази Договоряща страна, чийто гражданин е лицето поставено под настояничество.

Член 33

1. Настояникът упражнява защита както върху лицето, така и върху цялото имущество, независимо от това, къде лицето пребивава или къде се намира неговото имущество.

2. Ако лицето, върху което е установено настояничество от органите на една от Договорящите се страни има имущество върху територията на другата Договоряща страна, тогава органът, който упражнява настояничество може да иска от компетентния орган на другата Договоряща се страна да определи лице за управление на това имущество.

Член 34

Разпоредбите на членове 30—33 се прилагат съответно и за попечителство.

Раздел II

Наследствени дела.

Член 35

Принципи на равноправне.

1. Гражданите на едната Договоряща се страна могат да придобиват върху територията на другата Договоряща се страна имуществени права по пътя на наследството въз основа на закона или разпореждания по случай на смърт при същите условия и в същия обсег, както гражданите на тази страна.

2. Гражданите на една от Договорящите се страни могат да издават разпореждания по случай на смърт по отношение на имоти намиращи се върху територията на другата Договоряща се страна.

Член 36

Завещание.

1. Способността за съставяне и за отменяне на завещание, както и правните последици от недовъзникването на волеизявлението се определят от законодателството на Договорящата страна, чийто гражданин е бил наследодателя в момента на съставянето на завещанието. По същото право се уреждат разпорежданията, които могат да се вметят в завещанието.

2. Formę testamentu określa się według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili sporządzenia testamentu. Wystarczy jednak zachowanie prawa obowiązującego w miejscu sporządzenia testamentu. Postanowienie to stosuje się również do odwołania testamentu.

Артикул 37.

Właściwość.

1. Postępowanie spadkowe w sprawach dotyczących mienia ruchomego przeprowadza organ wymiaru sprawiedliwości Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili śmierci.

2. Postępowanie spadkowe w sprawach dotyczących mienia nieruchomości przeprowadza organ wymiaru sprawiedliwości Umawiającej się Strony, na której obszarze znajduje się to mienie.

3. Postanowienia ustępów 1 i 2 stosuje się odpowiednio również do sporów powstałych w związku z dziedziczeniem.

4. W przypadku gdy całe mienie ruchome pozostałe po śmierci obywatela jednej Umawiającej się Strony znajduje się na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, postępowanie w sprawie o spadek na wniosek spadkobiercy lub innej osoby, mającej roszczenie do spadku, przeprowadza organ wymiaru sprawiedliwości tej Umawiającej się Strony, jeżeli wszyscy spadkobiercy na to się godzą.

Артикул 38.

Zawiadomienie o śmierci spadkodawcy.

1. Jeżeli na obszarze jednej Umawiającej się Strony umrze obywatel drugiej Umawiającej się Strony, właściwy organ obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny drugiej Umawiającej się Strony i zakomunikować mu wszystko, co jemu jest wiadomo o spadkobiercach i zapisobiercach, o ich miejscu zamieszkania lub miejscu pobytu, o wielkości i wartości spadku, jak również o tym, czy istnieje testament. Przepis ten stosuje się również w przypadku, gdy właściwy organ jednej Umawiającej się Strony otrzyma wiadomość, że obywatel drugiej Umawiającej się Strony zmarł poza obszarem obu Umawiających się Stron pozostawiając majątek na obszarze tej Państwa.

2. Jeżeli na obszarze jednej Umawiającej się Strony nastąpi otwarcie spadku i okaże się, że spadkobiercą lub zapisobiercą jest obywatel drugiej Umawiającej się Strony, wówczas organ miejscowy powiadomi o tym niezwłocznie przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny tej Strony.

3. Jeżeli przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny otrzyma wcześniej wiadomość o śmierci spadkodawcy, zawiadamia o tym organ właściwy do zabezpieczenia spadku.

Артикул 39.

Управа на представителствa дипломатических и консуларних в справах спадкових.

W sprawach spadkowych przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny jednej Umawiającej się Strony,

2. Формата на завещанието се определя от правото на Договорищата страна, чийто гражданин е бил наследодателят в момента на съставянето на завещанието. Достатъчно е обаче, ако е било спазено правото по местосъставяне на завещанието. Тази разпоредба се прилага и към отменянето на завещанието,

Член 37

Компетентност.

1. Производството по дела за наследство за движимо имущество се разглежда пред учрежденията на правосъдието на Договорищата страна, чийто гражданин е бил наследодателят в деня на смъртта.

2. Производството по делата за наследство на недвижимо имущество се разглежда пред учрежденията на правосъдието на Договорищата страна, на територията на която се намира това имущество.

3. Разпорежданията на алинеи 1 и 2 се прилагат съответно и към споровете, възникнали във връзка с наследяването.

4. Ако цялото движимо наследствено имущество останало след смъртта на гражданин на една от Договорищите страни, се намира на територията на другата Договорища страна, то по молба на наследника или на друго лице имащо претенции към наследството, производството на делото за наследство се разглежда от компетентното учреждение на правосъдието на тази Договорища страна, ако с това са съгласни всички наследници.

Член 38

Уведомяване за смъртта на наследодателя.

1. Ако на територията на едната Договорища страна умре гражданин на другата Договорища страна, съответното учреждение е длъжно незабавно да уведоми дипломатическото или консулско представителство на другата Договорища страна и да му съобщи всичко, което му е известно за наследниците и заветниците, за тяхното местожителство или местопребиваване, за размера и стойността на наследството, както и дали има завещание. Това правило се прилага и в случаите, когато съответното учреждение на едната от Договорищите страни получи сведения, че гражданин на другата Договорища страна, умрял извън територията на двете Договорищи страни, е оставил имущество на територията на неговата Държава.

2. Ако върху територията на една от Договорищите се страни стане отваряне на завещание и се окаже, че наследникът или заветникът е гражданин на другата Договорища страна, тогава местните органи ще уведомят за това незабавно дипломатическото или консулското представителство на тази страна.

3. Ако дипломатическото или консулско представителство получи по-рано сведения за смъртта то уведомява за това органа, компетентен да вземе мерки за опазване на наследството.

Член 39

Права на дипломатическото и консулско представителство по наследствени дела.

По дела за наследство дипломатическото или консулското представителство на едната Договорища

са уполномощени без специално упова̀знение до репрезентования своих о̀бывателей пред органами другой Умавяящей ся Строны, жѐзели о̀быватели ци са нео̀бечни и не установили пълномощников до прова̀дження sprawy.

Artykuł 40.

Zabezpieczenie spadku.

1. Właściwy organ jednej Umawiającej się Strony wydaje zgodnie z prawem swego Państwa zarządzenia niezbędne do zabezpieczenia lub zarządu spadku pozostawionego na obszarze tej Strony przez òbywatela drugiej Umawiającej się Strony lub spadku, który przypadałby òbywatelowi drugiej Umawiającej się Strony.

2. O zarządzeniach wydanych zgodnie z ustępem 1 należy niezwłocznie zawiadomić przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny drugiej Umawiającej się Strony, które mogą uczestniczyć przy wykonaniu tych zarządzeń. Na wniosek przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego zarządzenia te można zmienić, uchylić lub odroczyć ich wykonanie.

Czynności dotyczące testamentu.

Artykuł 41.

Otwarcie i ogłoszenie testamentu należy do właściwego organu Umawiającej się Strony, na której obszarze testament się znajduje. Uwierzytelniony odpis testamentu oraz protokołu otwarcia i ogłoszenia testamentu przesyła się przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu Umawiającej się Strony, której spadkodawca był òbywatелем. W miarę możliwości przesyła się również oryginał testamentu na wniosek organu Umawiającej się Strony, której òbywatелем był spadkodawca, lub organu drugiej Umawiającej się Strony, który prowadzi postępowanie spadkowe.

Artykuł 42.

Organ Umawiającej się Strony, której òbywatелем był spadkodawca, mający w przechowaniu testament, na wniosek organu drugiej Umawiającej się Strony właściwego do zabezpieczenia spadku przesyła mu uwierzytelniony odpis tego testamentu.

Wydanie spadku.

Artykuł 43.

1. Jeżeli po zakończeniu postępowania spadkowego na obszarze jednej Umawiającej się Strony ruchomy majątek spadkowy lub sumy uzyskane ze sprzedaży ruchomego i nieruchomego majątku spadkowego podlegają wydaniu spadkobiercom lub zapisobiercom, będącym òbywatелами drugiej Umawiającej się Strony, wówczas mienie to przekazuje się spadkobiercom lub zapisobiercom; jeżeli są nieòбечни i nie ustanowili pełnomocnika, wydaje się je przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu tej Strony.

2. Mienie to może być przekazane spadkobiercom lub zapisobiercom, jeżeli:

страна има право без специални пълномощия да представлява своите граждани пред органите на другата Договораща страна, ако те отсъствуват и не са възложили воденето на делото на упълномощено лице.

Член 40

Запазване на наследството.

1. Компетентният орган на едната Договораща страна издава съгласно с правото на своята страна необходимите разпореждания за запазването или управлението на наследството, останало на територията на тази страна от граждани на другата Договораща страна или наследство, което се пада на гражданин на другата Договораща страна.

2. За разпорежданията направени съгласно алинея 1 незабавно се уведомява дипломатическото или консулско представителство на другата Договораща страна, което може да вземе участие при изпълнението на тези разпореждания. По предложение на дипломатическото или консулско представителство тези разпореждания могат да бъдат изменени, отменени или да се отложи тяхното изпълнение.

Действия по завещанието.

Член 41

Отварянето и обявяването на завещание влиза в компетентността на органа на Договоращата страна, на чиято територия се намира завещанието. Заверен препис от завещанието, а също и протокола за отварянето и обявяването на завещанието се изпраща на дипломатическото или консулско представителство на Договоращата се страна, чийто гражданин е бил завещателя. Доколкото е възможно изпраща се също така оригинал на завещанието при поискване от органа на Договоращата се страна, чийто гражданин е бил завещателя или от органа на другата Договораща страна, който води производството по делото за наследството.

Член 42

Органът на Договоращата се страна, чийто гражданин е бил завещателя, който пази завещанието е длъжен по искане на компетентния орган на другата Договораща страна по запазване на наследството да му издаде заверено копие от това завещание.

Предаване на наследство.

Член 43

1. Ако след приключване на наследственото производство на територията на едната Договораща страна движимото наследствено имущество или сумите, получени от продажба на движимо или недвижимо наследствено имущество, подлежат на предаване на наследниците или заветниците, които са граждани на другата Договораща страна, тогава това имущество се предава на наследниците или на заветниците, а ако те отсъствуват и не са назначили пълномощник то се предава на дипломатическото представителство или консулството на тази страна.

2. Това имущество може да бъде предадено на наследниците или на заветниците ако:

- 1) właściwy organ wezwał wierzycieli spadkodawcy do zgłoszenia swoich roszczeń w terminie przewidzianym przez prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze znajduje się mienie spadkowe, a wierzyciele nie zgłosili swych roszczeń w tym terminie,
- 2) należne podatki i opłaty oraz wszystkie zgłoszone roszczenia zostały zapłacone lub zabezpieczone.

Artykuł 44.

1. Jeżeli ruchome mienie pozostałe po obywatelu jednej Umawiającej się Strony, który zmarł na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, mając tam miejsce zamieszkania, przedstawia nieznaczną wartość, a żadna z osób uprawnionych do spadku nie zamieszkuje na tym obszarze ani nie ustanowiła tam swego pełnomocnika, wówczas mienie to przekazuje się bez przeprowadzenia postępowania spadkowego przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca. Przed wydaniem mienia spadkobiercom przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny zapokoi lub zabezpieczy do wysokości wartości tego mienia roszczenia wierzycieli spadkodawcy zgłoszone w terminie do jednego miesiąca od dnia otrzymania mienia.

2. Postanowienia ustępu 1 stosuje się również do mienia, które miał z sobą obywatel jednej Umawiającej się Strony, zmarły w czasie podróży na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

Rozdział III.

Sprawy cywilne majątkowe między żyjącymi.

Artykuł 45.

Forma czynności prawnej.

1. Forma czynności prawnej podlega prawu, które właściwe jest dla samej czynności; wystarczy jednak zastosowanie prawa obowiązującego w miejscu sporządzenia czynności.
2. Forma czynności prawnej dotyczącej nieruchomości podlega prawu tej Umawiającej się Strony, na której obszarze nieruchomość jest położona.

Właściwość organów i prawa.

Artykuł 46.

1. W sprawach dotyczących nieruchomości właściwe są organy i stosuje się prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze położona jest nieruchomość. Również w sprawach dotyczących ograniczonych praw rzeczowych na nieruchomościach właściwe są organy i stosuje się prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze położona jest nieruchomość.

2. Postanowienia ustępu 1 nie naruszają postanowień artykułu 23.

Artykuł 47.

1. Do zobowiązań ze stosunków umownych między osobami fizycznymi oraz osobą fizyczną a osobą prawną, z wyjątkiem zobowiązań dotyczących nieruchomości, stosuje się

1) компетентното учреждение е поканило кредиторите на наследодателя да предявят своите искания в срока предвиден от правото на Договорящата страна, на чиято територия се намира наследственото имущество и кредиторите не са предявили своите претенции в този срок:

2) дължимите данъци и такси и всички предявени искания са били платени или обезпечени.

Член 44

1. Ако движимото имущество останало от гражданин на едната Договоряща страна, който е починал на територията на другата Договоряща страна и е имал там местожителството си, е с незначителна стойност и никое от лицата имащи право на наследство няма местожителство на тази територия и не е назначило там пълномощник, тогава това имущество, без да се води наследствено производство, се предава на дипломатическото или консулско представителство, чийто гражданин е бил наследодателя. Преди предаването на имуществото на наследниците, дипломатическото или консулското представителство ще удовлетвори или обезпечи исканията на кредиторите до размер на стойността на това имущество, предявени в срок от един месец от деня на получаването на имуществото.

2. Разпорежданията на алинея 1 се прилагат също и за имуществото, което е имал със себе си гражданин на едната Договоряща се страна, починал през време на пътуване през територията на другата Договоряща страна.

Раздел III

Граждански имуществени дела между живи лица.

Член 45

Форма на правната сделка.

1. Формата на правната сделка се определя от правото, което важи за самата сделка, но достатъчно е спазването на правото по мястоизвършване на сделката.

2. Формата на правната сделка относно недвижими имоти се подчинява на правото на оная Договоряща страна, върху чиято територия се намират недвижимите имоти.

Компетентност на органите и на правата

Член 46

1. По въпросите отнасящи се до недвижими имоти се прилага правото и са компетентни органите на Договорящата се страна, върху чиято територия се намира недвижимия имот. Също така по въпросите отнасящи се до ограничени вещни права върху недвижими имоти се прилага правото и са компетентни органите на Договорящата се страна, върху чиято територия се намира недвижимия имот.

2. Разпоредбите на алинея 1 не отменят разпоредбите на член 23.

Член 47

1. По задълженията от договорни отношения между физически или между физическо и юридическо лица, с изключение на задълженията засягащи

право Umawiającej się Strony, na której obszarze zobowiązanie powstało, chyba że Strony uczestniczące w umowie poddadzą ten stosunek innemu prawu.

2. Do zobowiązań powstałych z czynów niedozwolonych i innych zdarzeń, z którymi prawo łączy powstanie zobowiązań, właściwe jest prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze nastąpił czyn lub inne zdarzenie.

Artykuł 48.

1. Do rozpoznawania spraw o roszczenia ze stosunków objętych postanowieniem artykułu 47 właściwy jest sąd Umawiającej się Strony, na której obszarze ma miejsce zamieszkania pozwany. W sprawach tych właściwy jest także sąd tej Umawiającej się Strony, na której obszarze ma miejsce zamieszkania powód, jeżeli na tym obszarze znajduje się przedmiot sporu albo majątek pozwanego.

2. Właściwość sądu w sprawach określonych w artykule 47 ustęp 1 uczestnicy stosunku zobowiązaniowego mogą zmienić w drodze umowy.

Rozdział IV.

Postanowienia o kosztach i ułatwieniach procesowych.

Artykuł 49.

Zwolnienie od zabezpieczenia kosztów procesu.

Od obywateli jednej Umawiającej się Strony, którzy występują przed sądami drugiej Umawiającej się Strony, zamieszkałych lub przebywających na obszarze jednej z Umawiających się Stron, nie można żądać zabezpieczenia kosztów procesu wyłącznie na tej podstawie, że są oni cudzoziemcami albo że nie mają miejsca zamieszkania lub pobytu na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

Ułatwienia procesowe.

Artykuł 50.

1. Obywatele jednej Umawiającej się Strony korzystają na obszarze drugiej Umawiającej się Strony ze zwolnienia od kosztów sądowych oraz z bezpłatnego zastępstwa procesowego na tych samych zasadach i w takim samym zakresie jak obywatele tej Strony.

2. Ułatwienia określone w ustępie 1 obejmują również udzielanie pomocy prawnej w danej sprawie na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 51.

1. Dla uzyskania ułatwień przewidzianych w artykule 50 należy złożyć zaświadczenie o stosunkach osobistych i rodzinnych oraz o dochodach i stanie majątkowym, wystawione przez właściwy organ Umawiającej się Strony, na której obszarze wnioskodawca ma miejsce zamieszkania lub pobytu.

недвижими имоти, прилага се правото на Договорящата страна, на чиято територия е възникнало задължението, освен ако страните по Договора са се съгласили да приложат друго право.

2. По задълженията възникнали от непозволені и други действия, с които правото свързва възникване на задължение, прилага се правото на Договорящата страна, на чиято територия е настъпило действието.

Член 48

1. По делата за претенции от отношенията предвидени в член 47 компетентен е съдът на Договорящата страна, на чиято територия има местожителство ответника. По тези дела компетентен е също съдът на тази Договоряща се страна, върху чиято територия има местожителство ищеца, ако върху тази територия се намира предметът на спора или имота на ответника.

2. Компетентността на съда по делата за отношения по член 47 алинея 1 може да бъде изменена чрез споразумение между страните по договора.

Раздел IV

Разпореждания за разнските и процесуалните улеснения.

Член 49

Освобождаване от обезпечение на разнските по производството.

От гражданите на една от Договорящите страни, които се явяват пред съдилищата на другата Договоряща страна и имат местожителство или местопребиваване на територията на една от Договорящите се страни, не може да се иска обезпечаване на разнските по производството изключително на това основание, че те са чужденци или че нямат местожителство или местопребиваване на територията на другата Договоряща страна.

Процесуални улеснения.

Член 50

1. Гражданите на едната Договоряща страна се освобождават на територията на другата Договоряща страна от разноси по производството на делото и се ползват от безплатна адвокатска защита при същите условия и в същия размер както граждани те на тази страна.

2. Улесненията, предвидени в алинея 1 се разпростират също и при оказване на правна помощ по даденото дело върху територията на другата Договоряща се страна.

Член 51

1. За да се получат улесненията, предвидени в член 50, трябва да се представи удостоверение за личното и семейно положение, както и за доходите и материалното състояние, издадено от компетентния орган на тази Договоряща се страна, на територията на която молителят има своето местожителство или местопребиваване.

2. Jeżeli wnioskodawca nie ma na obszarze żadnej z Umawiających się Stron miejsca zamieszkania lub pobytu, wystarczy zaświadczenie przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego jego Państwa.

3. Organ, który orzeka o wniosku co do przyznania ułatwień procesowych, może żądać dodatkowych danych.

Artykuł 52.

1. Obywatel jednej Umawiającej się Strony ubiegający się o uzyskanie ułatwień procesowych przewidzianych w artykule 50 w postępowaniu przed sądem drugiej Umawiającej się Strony może złożyć wniosek w tym przedmiocie do sądu właściwego według miejsca swego zamieszkania lub pobytu. Sąd ten przesyła wniosek wraz z zaświadczeniem określonym w artykule 51 ustęp 1 i innymi dokumentami, złożonymi przez wnioskodawcę, sądowi drugiej Umawiającej się Strony. W przypadku tym należy również stosować postanowienia artykułu 9 ustęp 2.

2. Jednocześnie z wnioskiem określonym w ustępie 1 może być złożony pozew lub inny wniosek wszczynający postępowanie.

3. Wnioski określone w ustępach 1 i 2 sporządza się w formie przewidzianej przez prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze wnioskodawca ma miejsce zamieszkania lub pobytu. Do tych wniosków i załączników należy dołączyć uwierzytelnione tłumaczenie na język wezwanej Umawiającej się Strony.

Artykuł 53.

Sąd jednej Umawiającej się Strony wzywając uczestnika sprawy zamieszkałego lub przebywającego na obszarze drugiej Umawiającej się Strony do uiszczenia kosztów sądowych wyznaczy mu termin nie krótszy niż jeden miesiąc.

Rozdział V.

Uznawanie i wykonywanie orzeczeń.

Artykuł 54.

Uznawanie orzeczeń.

1. Umawiające się Strony będą wzajemnie uznawać:

1) prawomocne orzeczenia organów wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i rodzinnych, jak również orzeczenia właściwych organów w sprawach opieki i kurateli;

2) prawomocne orzeczenia sądów dotyczące wynagrodzenia szkody, wydane w sprawach karnych;

3) ugody zawarte przed sądem.

2. Mogą być również uznawane prawomocne orzeczenia w sprawach niemajątkowych, wydane przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy.

2. Ако молителят няма върху територията на никоя от Договорящите се страни местожителство или местопребиваване достатъчно е удостоверение от дипломатическото или консулско представителство на неговата Държава.

3. Органът, който издава решение по молбата за даване на процесуални улеснения, може да поиска допълнителни данни.

Член 52

1. Гражданин на едната Договоряща страна, който иска да получи процесуалните улеснения предвидени в член 50 по производството пред съда на другата Договоряща страна, може да подаде молба за това до компетентния съд по местожителството или местопребиваването си. Този съд препраща молбата заедно с удостоверението по алинея 1 на член 51 и други документи, представени от молителя до съда на другата Договоряща страна. В тези случаи се прилага също така разпоредбата на член 9 алинея 2.

2. Едновременно с молбата по алинея 1 може да бъде подадена и молба за образуване на исково или друго производство.

3. Молбите посочени в алинея 1 и 2 се изготвят по формата установена от правото на Договорящата се страна, в която молителят има местожителство или местопребиваване. Към тези молби се прилага заверен превод от тях и приложенията им на езика на замолената Договоряща страна.

Член 53

Съдът на една от Договорящите се страни, съобщавайки на участника в делото, живущ или пребиващ върху територията на другата Договоряща се страна, за внасяне на съдебни разnosки, определя за тази цел срок не по-кратък от един месец.

Раздел V

Признаване и изпълнение на решения.

Член 54

Признаване на решения.

1. Договорящите се страни взаимно ще признават:

1) влезлите в сила решения на учрежденията на правосъдието по граждански и семейни дела, както и решения на компетентните органи по настоянителски и попечителски дела;

2) влезлите в сила съдебни решения относно обезщетяване на вреди постановени по наказателни дела;

3) спогодби, сключени пред съдилища.

2. Могат също да се признават влезли в законна сила решения по неимуществени дела, издадени преди деня на влизане в сила на настоящия Договор.

Artykuł 55.

Przesłanki uznania orzeczenia.

Orzeczenie podlega uznaniu, jeżeli:

1) według postanowień niniejszej Umowy sprawa nie należała do wyłącznej właściwości organu Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie ma być uznane;

2) strona nie była pozbawiona możliwości obrony, a w razie ograniczenia zdolności procesowej — należytego przedstawicielstwa;

3) orzeczenie nie jest sprzeczne z wcześniejszym prawomocnym orzeczeniem wydanym przez organ Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie ma być uznane, w sprawie między tymi samymi stronami, co do tego samego roszczenia i na tej samej podstawie, albo jeżeli między tymi samymi stronami, w tym samym przedmiocie i na tej samej podstawie nie toczy się już postępowanie przed organami Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie ma być uznane.

Artykuł 56.

Uznawanie orzeczeń w sprawach niemajątkowych.

Na wniosek osoby zainteresowanej postanowienie o uznaniu orzeczenia w sprawie niemajątkowej wydaje sąd, który byłby właściwy do rozpoznania sprawy według prawa tej Umawiającej się Strony, na której obszarze uznawane orzeczenie ma wywrzeć skutki prawne, jeżeli orzeczenie odpowiada przesłankom określonym w artykule 55.

Wykonywanie orzeczeń w sprawach majątkowych.

Artykuł 57.

1. Na wniosek wierzyciela sąd Umawiającej się Strony, na której obszarze ma być prowadzona egzekucja, nada klauzulę wykonalności orzeczeniu sądu drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli istnieją przesłanki do jego uznania, a orzeczenie nadaje się do wykonania w trybie egzekucji.

2. Rozpoznawanie wniosków o nadanie klauzuli wykonalności należy do właściwości sądów Umawiającej się Strony, na której obszarze ma nastąpić wykonanie.

3. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności składa się do sądu, który wydał orzeczenie w pierwszej instancji. Sąd ten przekazuje wniosek sądowi właściwemu do jego rozstrzygnięcia.

Artykuł 58.

Do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności należy załączyć:

1) uwierzytelniony przez sąd odpis orzeczenia z uzasadnieniem oraz z urzędowym stwierdzeniem prawomocności tego orzeczenia;

Член 55

Предпоставки за признаване на решенията.

Решенията се признават ако:

1) според разпоредбите на настоящия Договор въпросът не е спадал към изключителната компетентност на органа на Договоращата се страна, върху чиято територия трябва да бъде признато решението;

2) страната не е била решена от възможността за защита, а в случай на ограничаване на процесуалната способност — от съответно представителство;

3) решението не се намира в противоречие с друго издадено преди това и влязло в законна сила решение установено от орган на Договоращата страна, на чиято територия решението ще бъде признато по дело между същите страни, на същото основание и по същите предмети или ако между същите страни, на същото основание и по същия предмет не се води дело пред органите на тази Договораща страна, на територията на която трябва да бъде признато решението.

Член 56

Признаване на решения по неимуществени дела.

По искане на заинтересованите лица разпоредби за признаване на решения по неимуществени дела издава съдът, който би бил компетентен да разглежда делото според правото на тази Договораща се страна, върху чиято територия признаването на решението ще трябва да предизвика правни последици, ако решението отговаря на предпоставките на член 55.

Изпълнение на решения по имуществени дела.

Член 57

1. По предложение на кредитора съдът на Договоращата се страна, върху чиято територия трябва да се извърши изпълнението, ще издаде решение за изпълнение на решението на съда на другата Договораща се страна, ако има предпоставки за неговото признаване, а решението се предава за изпълнение по пътя на изпълнителното производство.

2. Разглеждането на молби за допускане на изпълнение е от компетентност на съдилищата на Договоращата страна, на чиято територия трябва да бъде извършено изпълнението.

3. Молбата за допускане на изпълнение се подава до съда, който е постановил решението като първа инстанция. Този съд препраща молбата на съда, който е компетентен да постанови решение по нея.

Член 58

Към молбата за допускане на изпълнение трябва да бъдат приложени:

1) заверен от съда препис от решението с мотивите заедно с официално потвърждение, че решението е влязло в сила;

2) dokument, z którego wynika, że pozwanemu w sposób prawem przewidziany doręczono pozew oraz że prawidłowo zawiadamiano go o terminach posiedzeń sądu;

3) uwierzytelnione tłumaczenie wniosku i dokumentów wskazanych w punktach 1 i 2.

Artykuł 59.

Wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego na obszarze drugiej Umawiającej się Strony wraz z uwierzytelnionym tłumaczeniem na język tej Strony można złożyć:

1) w sądzie, który orzekał w sprawie w pierwszej instancji; sąd ten przesyła wniosek właściwemu sądowi drugiej Umawiającej się Strony w celu skierowania do właściwego organu egzekucyjnego;

2) bezpośrednio do organu drugiej Umawiającej się Strony, który jest właściwy do przeprowadzenia postępowania egzekucyjnego.

Artykuł 60.

1. Do nadania klauzuli wykonalności i dalszego postępowania egzekucyjnego oraz do środków prawnych w zakresie obrony przeciwko egzekucji stosuje się przepisy tej Umawiającej się Strony, na której obszarze ma być prowadzona egzekucja. Właściwość rzeczową i miejscową w tych sprawach określa również prawo tej Strony. Przed sądem, który orzeka w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności, dłużnik może korzystać ze środków prawnych w zakresie obrony przeciwko egzekucji, jeżeli to jest dopuszczalne według prawa Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie zostało wydane.

2. Jeżeli na obszarze Umawiającej się Strony, której sąd wydał orzeczenie, egzekucja została zawieszona wskutek wszczęcia przewidzianego prawem tej Strony postępowania zmierzającego do uchylecia lub zmiany tego orzeczenia, należy zawiesić nadanie klauzuli wykonalności, a jeżeli klauzula wykonalności została już nadana, wówczas należy zawiesić egzekucję na obszarze tej Umawiającej się Strony, której organ wykonuje orzeczenie.

3. Przed rozstrzygnięciem wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, sąd, o ile uzna to za potrzebne, może wezwać strony procesowe do złożenia oświadczenia na piśmie lub do uzupełnienia braków oraz może je przesłuchać. Sąd może również zażądać wyjaśnień od sądu, który wydał orzeczenie.

Wykonywanie orzeczeń o kosztach.

Artykuł 61.

1. Jeżeli na stronę procesową, która w myśl artykułu 49 była zwolniona od obowiązku zabezpieczenia kosztów procesu, nałożono prawomocnym orzeczeniem sądu jednej Umawiającej się Strony obowiązek zapłaty kosztów procesu, wówczas właściwy sąd drugiej Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie to ma być wykonane, nada bezpłatnie na wniosek strony orzeczeniu o kosztach klauzulę wykonalności.

2) документ, от който се вижда, че на ответника по установения законен ред е връчен препис от исквата молба и че правилно е уведомяван за датите на заседанията на съда;

3) заверен превод на молбата и документите, посочени в точки 1 и 2.

Член 59

Молба за започване на изпълнително производство върху територията на другата Договоряща страна заедно със заверен превод от нея на тази страна може да се подаде:

1) в съда, който е издал решението по делото в първа инстанция; съдът изпраща молбата на компетентния съд на другата Договоряща се страна за предаването ѝ на съответния орган за изпълнение;

2) направо до органа на другата Договоряща се страна, който е компетентен да води изпълнително производство.

Член 60

1. За издаване на решение за изпълнение и за по-нататъшното изпълнително производство, както и за правните средства в областта на защитата против изпълнениета се прилага правото на онази Договоряща се страна, върху чиято територия трябва да бъде извършено изпълнението. Материалната и местната подсъдност по тези въпроси се определя също от правото на тази страна. Пред съда който издава решението за изпълнение, длъжникът може да се ползва от правните средства за защита прогив принудителното изпълнение на решението, ако това е допустимо според правото на Договорящата се страна, върху чиято територия е било издадено решението.

2. Ако върху територията на Договорящата се страна, чийто съд е издал решението изпълнението е било спряно в следствие на започване производство за отменяване или изменение на решението, съгласно правото на тази страна, спира се издаването на решението за изпълнение, а ако решението за изпълнение е вече издадено тогава се спира изпълнението върху територията на страната, чийто орган трябва да изпълни решението.

3. Преди разрешаване на искането за издаване на решение за изпълнение съдът, ако признае това за необходимо, може да призове страните по процеса да направят писмена декларация или да попълнят недостатъците или може да ги разпита. Съдът може също да поиска обяснения от съда, който е издал решението.

Изпълнение на решение за разносните.

Член 61

1. Ако на страна по делото освободена от обезпечаване на разносните по производството съгласно член 49 е било наложено с влязло в законна сила решение на съд на една от Договорящите се страни да заплати съдебни разноси, съответният съд на другата Договоряща страна на територията, на която решението трябва да бъде изпълнено при поискване безплатно издава решение за изпълнение на решението за разносните по производство.

2. Do kosztów procesu należą również koszty stwierdzenia prawomocności, tłumaczenia i uwierzytelnienia.

Artykuł 62.

Sąd, rozstrzygający o nadaniu klauzuli wykonalności orzeczeniu o kosztach procesu, powinien zbadać, czy:

1) orzeczenie, które ma być wykonane, zawiera stwierdzenie prawomocności;

2) dołączone zostało uwierzytelnione tłumaczenie tej części orzeczenia, która zawiera rozstrzygnięcie o kosztach.

Artykuł 63.

1. W celu ściągnięcia nie zapłaconych kosztów sądowych, orzekający sąd pierwszej instancji Umawiającej się Strony, na której obszarze powstało roszczenie o kosztach, zwraca się do właściwego sądu drugiej Umawiającej się Strony o ściągnięcie kosztów sądowych. Sąd wezwany zarządza przeprowadzenie egzekucji i przekazuje ściągniętą kwotę przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu drugiej Umawiającej się Strony.

2. Do wniosku należy dołączyć orzeczenie o kosztach wraz ze stwierdzeniem jego prawomocności i uwierzytelnionym tłumaczeniem.

3. Do kosztów tłumaczenia dokumentów wymienionych w ustępie 2 stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 61 ustęp 2.

Artykuł 64.

Do ustalenia wysokości i trybu ściągnięcia kosztów sądowych związanych z egzekucją stosuje się prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze następuje wykonanie orzeczenia.

CZĘŚĆ CZWARTA

SPRAWY KARNE

Rozdział I

Wydawanie i tranzyt osób.

Artykuł 65.

Obowiązek wydania.

1. Umawiające się Strony na wniosek wydają sobie przebywające na ich obszarze osoby w celu pociągnięcia ich do odpowiedzialności karnej lub w celu wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności.

2. Wydanie następuje tylko z powodu takich czynów, które według prawa obu Umawiających się Stron są przestępstwami zagrożonymi karą pozbawienia wolności powyżej jednego roku lub karą surowszą (przestępstwa uzasadniające wydanie) albo za które prawomocnym wyrokiem podle-

2. В разноските по производството се включват също така разноските за удостоверение, че решението е влязло в законна сила, преводите и заверките.

Член 62

Съдът който издава решението за изпълнение на решението за разноските по производството трябва да провери дали:

1) решението, което трябва да бъде изпълнено е придружено с удостоверение, че е влязло в законна сила;

2) е бил приложен заверен превод на онази част на решението, която съдържа разрешаване на въпроса за разноските.

Член 63

1. С цел да бъдат събрани неплатените съдебни разноси съдът, който издава решението в първа инстанция на Договорящата се страна, върху чиято територия е възникнала претенцията за разноските, се обръща към компетентния съд на другата Договоряща се страна за събиране на съдебните разноси. Замоленият съд разпорежда за изпълнение на решението и превежда въбраната сума на дипломатическото или консулско представителство на другата Договоряща се страна.

2. Към искането трябва да се приложи: решение за разноските, заедно с удостоверение, че то е влязло в сила и заверени преводи.

3. За разноските по превода на документите, упоменати в алинея 2 се прилагат съответно разпоредбите на член 61 алинея 2.

Член 64

Относно размерът и начина на събиране на съдебните разноси, свързани с изпълнението, се прилага правото на Договорящата се страна, на чиято територия решението се привежда в изпълнение.

ЧАСТ ЧЕТВЪРТА

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

Раздел I

Предаване и транзитиране на лица.

Член 65

Задължение за предаване.

1. Договорящите се страни при поискване си предават лица, намиращи се на територията им, за привличане към наказателна отговорност или за изпълнение на наложено наказание лишаване от свобода.

2. Предаването се допуска само за такива деяния, които според правото на двете Договорящи се страни са престъпления; подлежащи на наказание с лишаване от свобода за срок повече от една година или друго по-тежко наказание (престъпления, обо-

gającym wykonaniu orzeczone karę powyżej jednego roku pozbawienia wolności.

Artykuł 66.

Niewydawanie obywateli własnych.

Umawiające się Strony nie będą wydawały sobie obywateli własnych.

Artykuł 67.

Odmowa wydania.

Wydanie nie nastąpi również, jeżeli:

1) przestępstwo zostało popełnione na obszarze wezwanej Umawiającej się Strony;

2) postępowanie karne lub wykonanie kary jest niedopuszczalne według prawa wezwanej Umawiającej się Strony z powodu przedawnienia albo innej okoliczności wyłączającej ściganie lub wykonanie kary;

3) o to samo przestępstwo toczy się postępowanie karne na obszarze wezwanej Umawiającej się Strony przeciwko osobie, której wydania zażądano, albo jeżeli postępowanie to zostało prawomocnie zakończone wyrokiem lub postanowieniem o umorzeniu postępowania;

4) popełnione przestępstwo podlega ściganiu w trybie oskarżenia prywatnego, chyba że nastąpiło objęcie oskarżenia przez prokuratora.

Artykuł 68.

Wniosek o wydanie.

1. Wniosek o wydanie powinien zawierać oznaczenie organu wzywającego oraz wezwanego, imię i nazwisko osoby, której wydania się żąda, jej obywatelstwo, informacje o miejscu jej zamieszkania lub pobytu i dane osobowe, wskazanie czynu przestępnego i jego kwalifikacji prawnej oraz przedmiot wniosku; jeżeli czynem przestępnym wyrządzono szkodę materialną, należy podać jej wysokość.

2. Do wniosku należy dołączyć:

1) uwierzytelniony odpis postanowienia o wszczęciu ścigania karnego oraz o tymczasowym aresztowaniu, a jeżeli wniosek dotyczy wydania w celu wykonania kary — uwierzytelniony odpis prawomocnego wyroku; dokumenty te powinny zawierać dane o stanie faktycznym przestępstwa oraz o miejscu i czasie jego popełnienia;

2) tekst przepisów karnych wzywającej Umawiającej się Strony, przewidujących dane przestępstwo;

3) dane o wysokości kary, pozostającej do wykonania w przypadku, gdy żąda się wydania osoby prawomocnie skazanej, która odbyła już część kary;

сноваващи предаването) или за които е влязла в законна сила присъда подлежаща на изпълнение е наложено наказание повече от една година лишаване от свобода.

Член 66

Непредаване на собствени граждани.

Договорящите се страни няма да си предават собствените граждани.

Член 67

Отказване на предаване.

Предаването не се допуска също така ако:

1) престъплението е извършено на територията на замолената Договоряща се страна;

2) наказателното преследване или изпълнението на наказанието според правото на замолената Договоряща се страна е недопустимо поради изтичане на давностния срок или други причини, изключващи наказателното преследване или изпълнението на наказанието;

3) за същото престъпление се води наказателно производство върху територията на замолената Договоряща страна против лице, чието предаване е поискано или ако това производство е било завършено с влязла в законна сила присъда или с постановление за прекратяване на производството;

4) извършеното престъпление се преследва по реда на частното обвинение, освен ако прокурорът е иззел наказателното преследване.

Член 68

Искане за предаване.

1. Искането за предаване трябва да съдържа наименованието на моления орган и на замоления орган, името на лицето което се иска за предаване, неговото гражданство, сведения за местожителството или местопребиваването му, данни за неговата личност, указание за престъпното деяние и неговата правна квалификация и предмета на искането; ако с престъплението е нанесена материална щета необходимо е да се посочи и нейния размер.

2. Към искането трябва да се приложат:

1) заверен препис от постановлението за привличане към наказателна отговорност и за задържане, а ако искането се отнася до предаване за изпълнение на наказание — заверен препис от влязлата в сила присъда; тези документи трябва да съдържат описание на обстоятелствата на престъплението и мястото и времето на извършването му;

2) текстът на наказателните разпоредби на моления Договоряща се страна предвиждащи даденото престъпление;

3) данни за размера на неизтърпяното наказание, в случай че се иска предаване на осъдено с влязла в законна сила присъда лице, което вече е изтърпяло част от наказанието;

4) w miarę możliwości rysopis osoby, której wydania się żąda, jej fotografię i odciski palców.

Artykuł 69.

Uzupełnienie wniosku o wydanie.

1. Jeżeli nadesłane dane nie są wystarczające do rozstrzygnięcia wniosku o wydanie, wezwana Umawiająca się Strona może żądać ich uzupełnienia. Może ona zakreślić wzywającej Umawiającej się Stronie termin od jednego do dwóch miesięcy do nadesłania uzupełniających danych. Na wniosek tej Strony termin może być przedłużony.

2. Jeżeli osoba, której dotyczył wniosek, została aresztowana, a wzywająca Umawiająca się Strona nie nadesłała w zakreślonym terminie danych niezbędnych do rozstrzygnięcia wniosku o wydanie, wówczas wezwana Umawiająca się Strona zwolni tę osobę.

Aresztowanie w celu wydania.

Artykuł 70.

Jeżeli otrzymany wniosek o wydanie jest dostatecznie uzasadniony stosownie do niniejszej Umowy, wezwana Umawiająca się Strona zarządzi niezwłocznie zgodnie ze swoim prawem aresztowanie osoby, której wydania zażądano.

Artykuł 71.

1. Aresztowanie osoby może nastąpić także przed otrzymaniem wniosku o wydanie, jeżeli wzywająca Umawiająca się Strona o to wystąpi i równocześnie powiadomi o wydaniu co do tej osoby postanowienia o tymczasowym aresztowaniu lub o wydaniu prawomocnego wyroku oraz zapowie nadesłanie wniosku o wydanie. Wniosek o aresztowanie można zgłaszać pocztą, telegraficznie, telefonicznie lub przez radio.

2. Aresztowanie może nastąpić również bez wniosku przewidzianego w ustępie 1, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że dana osoba popełniła na obszarze drugiej Umawiającej się Strony przestępstwo uzasadniające wydanie.

3. O tymczasowym aresztowaniu należy niezwłocznie zawiadomić drugą Umawiającą się Stronę.

Artykuł 72.

1. Osoba aresztowana stosownie do postanowień artykułu 71 ustęp 1 będzie zwolniona, jeżeli w terminie dwóch miesięcy od wysłania zawiadomienia o jej aresztowaniu nie wpłynę wniosek o wydanie.

2. Osoba aresztowana stosownie do postanowień artykułu 71 ustęp 2 będzie zwolniona, jeżeli w terminie jednego miesiąca od wysłania zawiadomienia o aresztowaniu nie wpłynę wniosek o wydanie.

Artykuł 73.

Odroczenie wydania.

Jeżeli osoba, której wydania zażądano, jest ścigana karnej lub odbywa karę z powodu innego przestępstwa popeł-

4) по възможност описание на външността на лицето, чието предаване се иска, неговата фотография и отпечатъци от пръстите.

Член 69

Допълнения към молбата за предаване.

1. Ако изпратените данни не са достатъчни за решаване на искането за предаване, замолената Договораща страна може да поиска те да бъдат допълнени. Тя може да определи на молещата Договораща се страна срок от един до два месеца да изпрати допълнителни данни. По предложение на тази страна срокът може да бъде продължен.

2. Ако лицето, за което се отнася искането е задържано, а молещата Договораща страна не изпрати в определения срок данните, които са необходими за решаване на искането за предаване, тогава замолената Договораща страна освобождава това лице.

Задържане за предаване.

Член 70

Ако искането за предаване е достатъчно обосновано съгласно настоящия Договор замолената Договораща страна незабавно взема мерки съгласно своето право за задържане на лицето, чието предаване се иска.

Член 71

1. Задържането може да стане също и преди получаване искането за предаване, ако молещата Договораща страна помоли за това и едновременно уведоми, че е издадено постановление за задържане на лицето или че е издадена влязла в законна сила присъда и съобщиле ще изпрати искане за предаване. Искането за задържане може да се направи по пощата, телеграфа, телефона или радиото.

2. Задържане може да се извърши и без молбата, предвидена в алинея 1, ако има обосновано подозрение, че дадено лице е извършило на територията на другата Договораща се страна престъпление, за което се допуска предаване.

3. За предварителното задържане е необходимо незабавно да се уведоми другата Договораща страна.

Член 72

1. Лицето, задържано съгласно алинея 1 на член 71 се освобождава, ако в срок от два месеца от изпращане известието за задържането му не постъпи молба за предаване.

2. Лицето, задържано съгласно алинея 2 на член 71 се освобождава, ако в срок от един месец от изпращане известието за задържане не постъпи молба за предаване.

Член 73

Отлагане на предаването.

Ако лицето, предаването на което се иска, е привлечено към наказателна отговорност или из-

ниого на obszarze wezwanej Umawiającej się Strony, wówczas wydanie może być odroczone do chwili ukończenia postępowania karnego lub odbycia albo darowania kary.

Artykuł 74.

Wydanie czasowe.

1. Jeżeli odroczenie wydania przewidzianego w artykule 73 mogłoby doprowadzić do przedawnienia ścigania karnego albo do innych ujemnych skutków dla postępowania karnego, wówczas osoba, której wydania się żąda, może być na uzasadniony wniosek czasowo wydana.

2. Osoba czasowo wydana powinna być z powrotem przekazana niezwłocznie po dokonaniu czynności w sprawie karnej, w związku z którą została wydana.

Artykuł 75.

Przekazanie.

Wezwana Umawiająca się Strona zawiadamia wzywającą Umawiającą się Stronę o miejscu i czasie wydania. Jeżeli wzywająca Umawiająca się Strona nie przejmie osoby podlegającej wydaniu w ciągu miesiąca od ustalonej dla wydania daty, osoba ta będzie zwolniona.

Artykuł 76.

Ponowne wydanie.

Jeżeli osoba wydana uchyli się od postępowania karnego i powróci na obszar wezwanej Umawiającej się Strony, nie jest konieczne dla ponownego jej wydania przedstawienie nowego wniosku. Wezwana Umawiająca się Strona decyduje o ponownym wydaniu na podstawie dokumentów załączonych do przesłanego już wniosku. Może ona przed powzięciem decyzji prosić wzywającą Umawiającą się Stronę o wyjaśnienie, czy już nie zaniechano ścigania czynu przestępnego popełnionego przez oskarżonego.

Artykuł 77.

Zbieg wniosków o wydanie.

Jeżeli od kilku państw wpłyną wnioski o wydanie tej samej osoby, wezwana Umawiająca się Strona rozstrzyga, który z tych wniosków uwzględnić.

Artykuł 78.

Ograniczenie ścigania osoby wydanej.

1. Osoba wydana nie może być bez zgody wezwanej Umawiającej się Strony pociągnięta do odpowiedzialności karnej ani nie można w stosunku do niej wykonać kary z powodu innego czynu przestępnego, popełnionego przed wydaniem, aniżeli ten, za który została wydana. Osoby tej nie można również wydać państwu trzeciemu bez zgody wezwanej Umawiającej się Strony.

гърпява наказание за друго престъпление извършено на територията на замолената Договоряща страна, предаването може да бъде отложено до приключване на наказателното преследване или до изтърпяване на наказанието, до помилването или амнистирането.

Член 74

Временно предаване.

1. Ако отлагането на предаването, предвидено в член 73, може да доведе до изтичане на срока за давността за наказателно преследване или до други отрицателни последици за наказателното преследване, лицето, предаването на което се иска, по обособено искане може да бъде временно предадено.

2. Временно предаденото лице трябва да бъде върнато незабавно след извършване на действието по наказателното дело, за което действие е било предадено.

Член 75

Предаване.

Замолената Договоряща страна уведомява молещата Договоряща страна за мястото и времето на предаването. Ако молещата Договоряща страна не приеме лицето, подлежащо на предаване, в течение на един месец от установената за предаване дата, това лице се освобождава от задържане.

Член 76

Повторно предаване.

Ако предаденото лице се отклони от наказателното преследване и се върне върху територията на замолената Договоряща страна, не е необходимо да бъде представено ново искане за повторното му предаване. Замолената Договоряща страна решава повторно предаване въз основа на документите приложени към испратеното вече искане: Тя може, преди да вземе решение, да помоли молещата Договоряща страна за разяснения дали вече не е изоставено преследването за извършването от обвиняемия престъпно деяние.

Член 77

Колизия на искания за предаване.

Ако от няколко държави постъпат искания за предаване на едно и също лице замолената Договоряща страна решава кое от тези искания да бъде удовлетворено.

Член 78

Ограничения за преследване на предадено лице.

1. Предаденото лице не може без съгласието на замолената Договоряща страна да бъде привлечено към наказателна отговорност нито подложено на изпълнение на наказание за друго престъпно деяние извършено преди предаването и различно от това за което е предадено. Лицето не може също да бъде предадено на трета страна без съгласието на замолената Договоряща страна.

2. Zgoda nie jest wymagana, jeżeli:

1) osoba wydana po zakończeniu postępowania karnego albo po wykonaniu kary lub zwolnieniu od niej w terminie jednego miesiąca nie opuści obszaru wzywającej Umawiającej się Strony; do tego terminu nie wlicza się czasu, w którym osoba wydana nie mogła bez swej winy opuścić obszaru wzywającej Umawiającej się Strony;

2) osoba wydana opuściła obszar wzywającej Umawiającej się Strony, lecz na obszar ten powróciła.

Artykuł 79.

Zawiadomienie o wyniku postępowania karnego.

Umawiająca się Strona, której wydano osobę, zawiadomi Umawiającą się Stronę, która ją wydała, o wyniku postępowania karnego, a w razie wydania prawomocnego orzeczenia, prześle jego odpis.

Artykuł 80.

Транзит.

1. Jedna Umawiająca się Strona na wniosek drugiej Umawiającej się Strony zezwoli na транзит przez swój obszar osób wydanych przez państwo trzecie. Przepis ten nie ma zastosowania, gdy według postanowień niniejszej Umowy nie istniałby obowiązek wydania.

2. Jeżeli zachodzi potrzeba przesłuchania przez organ wzywającej Umawiającej się Strony w charakterze świadka osoby pozbawionej wolności na obszarze państwa trzeciego, właściwy organ wezwanej Umawiającej się Strony udzieli zezwolenia na przewóz tej osoby przez swój obszar.

3. Wniosek o zezwolenie na транзит składa się i rozpatruje w tym samym trybie, jak wniosek o wydanie.

Artykuł 81.

Кoszty.

Кoszty wydania ponosi ta Umawiająca się Strona, na której obszarze powstały, natomiast koszty транзиту obciążają wzywającą Umawiającą się Stronę.

Artykuł 82.

Обowiązek wszczęcia ścigania karnego.

1. Umawiające się Strony zobowiązują się ścigać zgodnie ze swoim prawem własnych obywateli oskarżonych o popełnienie na obszarze drugiej Umawiającej się Strony przestępstwa uzasadniającego wydanie. W tym celu przekazują sobie informacje zawierające dane o osobie sprawcy oraz o popełnionym przestępstwie, jak również posiadane dowody.

2. Съгласие не се изисква:

1) ако предаденото лице след приключване на наказателното производство, или изпълнението на наказанието или освобождаването от него в срок от един месец не напусне територията на молещата Договоряща страна; в този срок не ще се включва времето през което предаденото лице не по своя вина не е могло да напусне територията на молещата Договоряща страна;

2) предаденото лице е напуснало територията на молещата Договоряща страна и отново се е върнало на същата територия.

Член 79

Уведомяване за резултатите от наказателното преследване.

Договорящата страна, на която е предадено лицето, уведомява Договорящата страна, която го е предала, за резултатите от наказателното преследване, а в случай на издаване на влязла в законна сила присъда или постановление, изпраща копие от тях.

Член 80

Транзитиране.

1. Договорящата страна, по молба на другата Договоряща страна разрешава транзитирането през своя територия на лица, предадени от трета държава. Това разпореждане не се прилага, когато според настоящия Договор не съществува задължение за предаване.

2. Ако стане нужда за разпит от органите на молещата Договоряща страна — като свидетел, лице, което е лишено от свобода върху територията на трета държава, замолената Договоряща страна разрешава транзитирането на това лице през своята територия.

3. Молбата за разрешаване на транзитиране се подава и се разглежда по същия ред, както и искането за предаване.

Член 81

Разноски.

Разноските по предаването понася тази Договоряща се страна, на чиято територия са били направени, а разноските по транзитирането са за сметка на молещата Договоряща страна.

Член 82

Задължение за възбуждане на наказателно преследване.

1. Договорящите се страни се задължават да преследват съгласно своето право собствените си граждани, които са обвинени в извършване на престъпление върху територията на другата Договоряща се страна, които обуславят предаването. За тази цел се предават информации за личността на извършителя на деянието, за извършеното престъпление и за наличните доказателства.

2. Umawiająca się Strona, której obywatelem jest osoba ścigana, zawiadamia drugą Umawiającą się Stronę o wynikach postępowania karnego wszczętego w myśl ustępu 1, a w przypadku wydania prawomocnego orzeczenia przesyła jego odpis.

Artykuł 83.

Tryb porozumiewania się.

W sprawach związanych z wydawaniem, tranzytem i wszczęciem postępowania karnego Ministerstwo Sprawiedliwości i Generalna Prokuratura Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej porozumiewają się bezpośrednio z Ministerstwem Sprawiedliwości i Główną Prokuraturą Ludowej Republiki Bułgarii.

Rozdział II.

Postanowienia szczególne o pomocy prawnej w sprawach karnych.

Artykuł 84.

Czasowe przekazanie osób pozbawionych wolności.

1. Jeżeli na obszarze jednej Umawiającej się Strony zajdzie potrzeba przesłuchania w charakterze świadka osoby pozbawionej wolności na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, wówczas można wystąpić z wnioskiem o przekazanie tej osoby na czas potrzebny do jej przesłuchania, pod warunkiem, że będzie nadal pozbawiona wolności i zostanie odesłana niezwłocznie po przesłuchaniu. Do złożenia wniosku i podjęcia decyzji o przekazaniu właściwe są organy wymienione w artykule 83.

2. Postanowienie artykułu 13 ustęp 3 stosuje się odpowiednio do osób określonych w poprzedzającym ustępie.

Artykuł 85.

Wydawanie przedmiotów.

1. Jedna Umawiająca się Strona wyda na wniosek drugiej Umawiającej się Strony przedmioty uzyskane:

1) przez sprawcę w wyniku przestępstwa uzasadniającego wydanie;

2) w wyniku przestępstwa popełnionego przez sprawcę będącego obywatelem wezwanej Umawiającej się Strony na obszarzezywającej Umawiającej się Strony;

3) mogące służyć jako dowody rzeczowe w sprawie prowadzonej na obszarze Stronyzywającej, choćby podlegały one zajęciu lub przepadkowiu.

2. Wezwana Umawiająca się Strona może czasowo zatrzymać przedmioty określone w ustępie 1, jeżeli są one niezbędne dla przeprowadzenia innego postępowania karnego.

3. Jeżeli przedmioty określone w ustępie 1 znajdowały się w posiadaniu sprawcy w czasie jego wydania, będą one w miarę możliwości przekazane jednocześnie z jego wydaniem. Przekazanie tych przedmiotów następuje również w przypadku, gdy wydanie sprawcy nie nastąpi z powodu jego śmierci lub z innych przyczyn. Wydanie odnosić się będzie także do przedmiotów ukrytych przez sprawcę na obszarze

2. Договорящата страна, чийто гражданин е преследваното лице уведомява другата Договоряща страна за резултатите от наказателното производство възбудено по алинея 1, а в случай на издаване на влязла в законна сила присъда или на постановление изпраща препис от тях.

Член 83

Ред за установяване на връзки.

По въпросите свързани с предаването и транзитирането и възбуждането на наказателно преследване Министерството на правосъдието и Генералната прокуратура на Полската народна република се свързват с Министерството на правосъдието и Главната прокуратура на Народна република България.

Раздел II

Особени разпоредения за правна помощ по наказателни дела.

Член 84

Временно предаване на задържани лица.

1. Ако върху територията на едната Договоряща страна трябва да се разпита като свидетел лице, което е лишено от свобода на територията на другата Договоряща страна, тогава може да се направи искане за предаване на това лице за времето необходимо за разпита му, при условие, че там ще продължи задържането и че ще бъде върнато незабавно след разпита. За искането и за разрешаването му са компетентни органите по член 83.

2. Разпоредбите на член 13 алинея 3 се прилагат съответно и към лицата по предходната алинея.

Член 85

Предаване на вещи.

1. Едната Договоряща страна при поискване ще предаде на другата Договоряща страна предметите:

1) придобити от дееца чрез престъпление обуславящо предаване;

2) придобити от дееца, който е гражданин на замолената Договоряща страна, чрез престъпление извършено върху територията на молящата Договоряща страна;

3) които могат да послужат като веществени доказателства по делото на молящата Договоряща страна даже и да подлежат на задържане или конфискуване.

2. Замолената Договоряща страна може временно да задържи предметите посочени в алинея 1 ако са необходими за друго наказателно производство.

3. Ако предметите посочени в алинея 1 са се намирили във владение на престъпника по време на неговото предаване, предаването им до колкото е възможно ще стане едновременно с предаването на престъпника. Предаване на тези предмети се извършва също и в случаите когато предаването на престъпника не може да стане поради неговата смърт

wezwanej Umawiającej się Strony, choćby przedmioty te wykryto po jego wydaniu.

4. Prawa osób trzecich do przedmiotów określonych w ustępie 1 pozostają nienaruszone i przedmioty te po ukończeniu postępowania karnego należy bezpłatnie zwrócić osobom uprawnionym.

5. W przypadku wydania przedmiotów w myśl ustępów poprzedzających nie mają zastosowania przepisy ograniczające wwóz i wywóz przedmiotów i wartości dewizowych.

Artykuł 86.

Zawiadomianie o wyrokach skazujących.

Umawiające się Strony będą sobie przysyłać zawiadomienia o prawomocnych wyrokach skazujących wydanych przez sądy jednej Umawiającej się Strony w stosunku do obywateli drugiej Umawiającej się Strony. Dotyczy to również późniejszych zmian co do wspomnianych wyroków.

Artykuł 87.

Informacje z rejestru skazanych.

Sądy i prokuratury jednej Umawiającej się Strony mogą otrzymywać bezpłatnie informacje z rejestrów skazanych prowadzonych na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

CZĘŚĆ PIĄTA

DOKUMENTY

Ważność dokumentów.

Artykuł 88.

1. Dokumenty sporządzone lub uwierzytelnione w przepisanej formie na obszarze jednej Umawiającej się Strony przez sąd lub inny organ w zakresie ich właściwości i opatrzone pieczęcią nie wymagają legalizacji do ich użycia na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

2. Dokumenty, które na obszarze jednej Umawiającej się Strony mają moc dokumentów publicznych, posiadają także na obszarze drugiej Umawiającej się Strony moc dowodową dokumentów publicznych.

Artykuł 89.

Odpisy i wyciągi dokumentów, które mają być użyte na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, powinny być uwierzytelnione przez ten sam organ, który dokument sporządził lub wydał, albo przez organ notarialny lub organ, który dane dokumenty przechowuje.

или други обстоятелства. Предаването се отнася и към предмети укрити от престъпника на територията на замолената Договораща страна, макар и да са открити след предаването му.

4. Правата на трети лица към предмети определени в алинея 1 остават незасегнати и същите предмети след завършване на наказателното производство трябва безплатно да се върнат на правоимащите лица.

5. При предаване на предмети съгласно предходните алинеи не се прилагат разпоредбите, ограничаващи вноса и износа на вещите и валутните ценности.

Член 86

Уведомяване за осъдителни присъди.

Договорящите страни ще си съобщават сведения взаимно за влезлите в законна сила осъдителни присъди, постановени от съдилищата на едната Договораща страна срещу граждани на другата Договораща страна. Това се отнася и за по-сетнешните изменения на споменатите присъди.

Член 87

Информация от регистъра за осъдените.

Съдилищата и прокуратурите на едната Договораща страна могат да получават сведения от регистрите за осъдени лица, които се водят на територията на другата Договораща се страна, без да се заплаща за това.

ЧАСТ ПЕТА

ДОКУМЕНТИ

Валидност на документите.

Член 88

1. Документи, които на територията на една от Договоращите страни са били изготвени или заверени от съд или други органи в рамките на тяхната компетентност и съгласно установената форма и са подпечатани, не се нуждаят от друга заверка, за да се използват на територията на другата Договораща страна.

2. Документи, които на територията на една от Договоращите страни се считат като официални документи, имат доказателствена сила на официални документи и на територията на другата Договораща страна.

Член 89

Преписи и извлечения от документи, които ще бъдат използвани върху територията на другата Договораща се страна, трябва да бъдат заверени от същия орган, който е изготвил или издал документа или от нотарналия орган или органа, който пази документа.

Artykuł 90.

Przesyłanie dokumentów stanu cywilnego i innych dokumentów.

1. Umawiające się Strony przesyłają sobie odpisy aktów urodzeń, małżeństw i zgonów, dotyczących obywateli drugiej Strony, oraz odpisy orzeczeń sądowych i administracyjnych, dotyczących stanu cywilnego obywateli tej Strony. Przesyłanie tych odpisów następuje bezpłatnie za pośrednictwem przedstawicielstw dyplomatycznych lub urzędów konsularnych.

2. Postanowienie ustępu 1 stosuje się również w przypadku zamieszczenia w akcie stanu cywilnego wzmianki marginesowej. Przesyła się wówczas odpis zupełny aktu.

3. Umawiające się Strony przesyłają bezpłatnie na żądanie sądów, organów notarialnych oraz innych organów drugiej Umawiającej się Strony odpisy aktów stanu cywilnego oraz inne dokumenty dotyczące praw osobistych i interesów obywateli tej Strony.

CZĘŚĆ SZÓSTA

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 91.

Umowa niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie trzydziestu dni od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która odbędzie się w Sofii.

Artykuł 92.

Umowa niniejsza zawarta jest na okres pięciu lat licząc od dnia jej wejścia w życie. Ulega ona automatycznie przedłużeniu na dalsze pięcioletnie okresy, o ile jedna z Umawiających się Stron nie wypowie jej na sześć miesięcy przed upływem odpowiedniego okresu.

Umowę niniejszą sporządzono w Warszawie dnia 4 grudnia 1961 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i bułgarskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc obowiązującą.

Na dowód czego wyżej wymienieni Pełnomocnicy podpisali niniejszą Umowę i opatrzyli ją pieczęciami.

Z upoważnienia
Rady Państwa
Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej

K. Zawadzki
Podsekretarz Stanu

Z upoważnienia
Prezydium
Zgromadzenia Ludowego
Ludowej Republiki Bułgarii

A. Войнов
z-ca Ministra Sprawiedliwości

Член 90

Изпращане на документи за гражданско състояние и други документи.

1. Договорящите се страни си изпращат копия от документите за раждане, за сключени бракове и смъртни случаи, засягащи гражданите на другата страна, както и копия от съдебните и административни решения, засягащи гражданското състояние на гражданите на тази страна. Изпращането на тези копия става безплатно чрез дипломатическите представителства или консулства.

2. Разпоредбата на алинея 1 се прилага също в случай на вписване промени в акта за гражданското състояние. В тези случаи се изпраща пълно копие от акта.

3. Договорящите се страни си изпращат безплатно по искане на съдилищата на нотариалните органи и на други органи от другата Договоряща страна преписи от актове за гражданското състояние, както и други документи относно личните права и интереси на гражданите от тази Страна.

ЧАСТ ШЕСТА

ВАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 91

Настоящият Договор подлежи на ратификация и ще влезе в сила след изтичане на тридесет дни след размяната на ратификационните документи, която ще стане в София.

Член 92

Настоящият Договор се сключва за срок от пет години, считан от деня на влизането му в сила. Той автоматически се продължава всеки път за следващите пет години, ако нито една от Договорящите се страни не заяви за прекратяването му шест месеца преди изтичане на съответния срок.

Настоящият Договор се състави във Варшава на 4 декември 1961 година в две екземпляра, всеки на полски и български език, като и двата текста имат еднаква сила.

В удостоверение на което гореуказаните Пълномощници подписаха настоящия Договор и го скрепиха с печати.

По пълномощие
на Държавния Съвет
на Полската народна
република:

K. Zawadzki

По пълномощие
на Президиума
на Народното събрание
на Народна република
България:

A. Войнов

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych; oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona, oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 13 grudnia 1962 r.

L. S.

Przewodniczący Rady Państwa:
A. Zawadzki

Minister Spraw Zagranicznych:
w z. M. Naszkowski